

JÖESTÉ!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
[CLUJ], Calea Regele Ferdinand 66.
Telefon: 61

Minden este megjelenő
független
politikai napilap

Cluj, 1934. III. évfolyam
111. szám
Május 20.

Vasárnap

PÜNKÖSD ÜNNEPÉN

az Ur apostolai elvonultak, remegő szívpel várták az égi fényt amely őket vezesse, az erőt amely őket bátorítsa. Az Ur lángnyelvek alakjában elküldte hozzájuk a Szentlelket s ennek lezártával megtörtént a csodálatos változás, amely őket nagy-szerű hivatásuk teljesítésére képessé tette. Új fény, új szellem, új erő lelkesítette a tanítványokat.

Amint kétezer év előtt a Szentlelek tüzes nyelvek alakjában szállott az apostolokra, úgy várja a szenvedő világ most is a földöntúli jeleket, hogy „sebesen zugó szél zendülése” mellett lezálljon a Szentlelek a világ hatalmasainak fejére, megvilágosítsa csökönyös elméjüket, hogy teljesítsék végre hivatásukat: a népek boldogítását.

Mert szörnyű válságban nyög a sanyargatott emberiség. Nincs munka, nincs kenyér, nincsen életlehetőség. Nem mosolyog fellettünk a béke reménye, de sötét fellegekkel fenyeget a lázas fegyverkezés veszedelem. A leszerelési vita nevetséges halasztgatásokba fullad, a nagyhatalmak farizeusi diplomataarccal állítják a világot, titokban pedig egyre erősebben készülődnek a háborús meglepetésekre. Távol Nyugaton és Keleten még egyre kísért a véres harci zaj, emberek százazreit és millióit sodorva a testvérgyilkosság, éhség és elégtelenség sötét permeibe. Nyugtalanulás, kétségbeesés, barbár emberüldözés ijesztő képei vonulnak fel a megkínzott népek szemei előtt, amelyek hiába várják a megváltást: az emberszeretet, béke és munka áldásos eljövételét.

A szeretet apostolai az akkor-éle népekhez a saját nyelvükön szólva hirdették az isteni örökigazságot: a lélek országának, a jók megjutalmazásának és a gonoszok elkárhozásának bekövetkezését. A szent térítő világító szavait most elnyomja a hatalmas gyűlölködés, irigység, kapzsiság és hatalmi vágy éktelen zivaja. Most minden erőszakos barbár a saját népe apostolának tekinti magát s a saját nyelvén egyéni és fajszereketre, durva önzésre és testvérüldözésre kényszeríti elgyöngült, elámitott és elbutított hiteit. Hol vannak az új lángnyelvek, hogy tüzes jelekkel új lelket, új szellemet öntsünk a népek vezetőinek el-sötétült agyába, fényt derítsenek a népek elborult homlokára s

erőt adjanak az emberiségnek a közös üdvöt, közös boldogságot ígérő, eljövendő világ megteremtésére? Sajnos, még sok szenvedésen, küzdelmen és megpróbáltatáson kell keresztülgödnie a keresztrefeszített emberiségnek, amíg eljön a megváltás órája, a feltámadás pillanata amikor az elámitott népek öntudatra ébrednek s gonoszindulatukat

gyűlölködő kolompasaitól megszabadulva, testvéri szeretettel emberi szolidaritással nyújtják egymásnak békejobbjaikat.

Csak ekkor, a távoljövő piros pünkösdi napján, a világosság és szeretet világünnepén vonulnak el az emberiség feje fölül a tornyosuló fellegek, amelyekből a gyűlölet és harc vakító villamai cikáznak. Csak ekkor szállja meg a Szentlelek az Ur igaz apostolainak megbékélt lelkét, hogy hirdessék minden népeknek

az ő saját nyelvükön az emberi és isteni igazságot: a szeretet és béke apostoli szavait, amelyek egy eljövendő boldog „világ-állam” lelkét betöltik az igazi Szentlelekkel... Addig csak sirjunk, küzdjünk, szenvedjünk reméljünk és imádkozzunk, várva a tüzes nyelveket, amelyek eloszlassák az emberi agyak sötét-ségét és értelmetlenségét s új szellemmel, új erővel töltsék be a felszabadult világ megoilágosított lelkét. (g. á.)

Állandó tanácstagságot követel Szovjetoroszország a Népszövetségbe való belépése fejében Franciaország a Saar-vidéki népszavazás elhalasztását kéri

GENF. Litvinov szovjet külügyi népbiztos tegnap váratlanul Genfben érkezett. A Tass távirati iroda szerint állítólag csak nyári szabadság idejét kívánja Genfben eltölteni a külügyi népbiztos. Viszont más forrásból vett értesítés szerint Litvinov Genfben abból a célból utazott, hogy Barthou francia külügyminiszterrel tárgyaljon Oroszországnak a Népszövetségbe való belépése kérdéséről. Litvinovhoz közelálló körök szerint Oroszország csak abban az esetben lép be a Népszövetségbe, ha erre kifejezetten felszólítják és ha az állandó tanácstagságok egy-két megkapja. Angol forrás szerint azonban a Szovjetnek ez a kívánsága nagy nehézségekbe ütközik, mert az állandó tanácstagságra Lengyelország és Spanyolország is igényt tartanak.

BARTHOU ÉS LITVINOV TÁRGYALÁSAI

PÁRIS. Barthou francia külügyminiszter tegnap Genfben hosszasan tanácskozott Litvinov szovjet külügyi népbiztossal. A „Matin” azt írja, hogy a két államférfi arról tárgyalt, hogy miképpen lehetne Szovjetoroszországot a Népszövetség tagállamainak sorába iktatni. Francia politikai körökben az az általános vélemény alakult ki, hogy Franciaország Szovjetoroszország népszövetségi tag-sága mellett van és a kisan-tant támogatásával kívánja a ter-vét megvalósítani. Ma a román-len-gyel és a jugoszláv delegátusok tartanak megbeszélést Litvinov külügyi népbiztossal és valószínűleg a tárgyalások során előkészítik a talajt

kisantant-szovjet meg nem támadási szerződés megkötésére.

ELHALASZTJÁK A SAAR- VIDÉKI NÉPSZAVAZÁST

PÁRIS. Francia politikai körök úgy tudják, hogy Barthou külügyminiszter kéri fogja a Népszövetségtől, hogy a Saarvidéki népszavazás terminusát későbbi időpontra halasszák el, mert a jelenlegi feszült politikai légkör nem alkalmas arra, hogy a népszavazást simán és erőszakmentesen levezessék.

Barthou külügyminiszternek ez a lépése nagy feltűnést fog kelteni Németországban, de nem meglepetést, mert a Népszövetség vonatkozó szakaszai előírják, hogy Franciaországnak jogában van a Saarvidéki népszavazás terminusát belátása szerint megállapítani.

MI LEHET EMÖGÖTT?

(GENF.) Egy genfi lap szenzációs feltalálással beszámolt a Népszövetség külön kizottságának titkos üléséről, amelyen a Saar-kérdéssel foglalkoztak. Az újság indiszkrécioja arra készítette a Népszövetség titkárságát, hogy hivatalos közleményt adjon ki, amelyben megcáfolta mindazon állításokat, amelyeket, az említett lap a titkos ülésről közölt. A lap mai száma vezércikkben válaszol a népszövetségi nyilatkozatra és azt állította, hogy nem rosszindulatú tendencia vezette a kérdéses cikk megírásában, hanem az, hogy elkerülje, hogy téves és ferdé beállítás híre keringjen a

közüvéleményben a titkos ülés anyagáról.

ROMÁNIA LEMOND BIZO- NYOS ELŐNYÖKRŐL

(GENF.) A Népszövetség tanácsa tegnap foglalkozott Románia és a Népszövetség között a múlt év február 8-án létrejött technikai együttműködési egyezményről. Antoniadé miniszter, Románia megbízottja bejelentette, hogy a román kormány arra a megállapításra jutott, hogy azok a körülmények, amelyek az egyezmény megkötésekor fennállottak, ma már teljesen megváltoztak. Románia jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy az egyezményt tovább is érvényben tartsa és kénytelen lemondani az abban biztosított előnyeiről. A tanács a román miniszter bejelentését tudomásul vette s a népszövetségi előadó biztosította a minisztert, hogy Románia a jövőben is minden támogatást meg fog kapni, ha népszövetségi segítségre lesz szüksége.

Romlott szálamitól súlyos ételmérgezést kapott egy kolozsvári bábaasszony

KOLOZSVÁR Magurean Anna 41 éves Salcâm-ucca 46. szám alatt lakó bábaasszony tegnap este súlyos ételmérgezési tünetek között rosszul lett. A kiszállított mentőorvos megállapította, hogy a bábaasszony romlott szálamí áldozata lett. Azonnali elősegélynyújtás után a beteget kórházba utalták. Állapota súlyos de nem életveszélyes.

SZÍNHÁZ és MOZI

IHÁSZ—FEKETE operett-társulat öthavi távollét után visszatért Kolozsvárra, a társulat minden tagja megérkezett, próbálnak, a színház tájéka eleven és szombaton, május 19-én a **Kék DUNA** operettel felszáll a függőny és kezdődik a hathetes nyári szezon, amely olyan szenzációkkal teli, mintha a főszerep lenne.

A **Kék Duna** zenéjét Strauss írta.

A **Kék Dunában** a teljes társulat elevevése, jókedve, tehetsége bontakozik ki.

A **Kék Dunában** fellép Szabó Ica, Kőszegi Margit, Hegyesi Ica, Juhász Eta, a görögök csapata.

A **Kék Duna** operettben Ihász Aladár, Borovszky Oszkár, Horváth Laci, Szabadkai Miklós, Bereng, Kornai, Tompa Laci játszik a férfi szerepeket.

A **Kék Duna** operett helyárai olcsók és egységesek. A legmagasabb helyár 30 lej. Páholylülés és erkélyülés 20 lej. Állóhely 10 lej.

A **Kék Duna** operett szombat esti ünnepi megnyitóján ott lesz egész Kolozsvár.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat, május 19-én este 9 órakor megnyitó előadás: **A Kék Duna** Operett-társulat először. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án d. u. 3 órakor: **Kék Duna**. Másodszor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án d. u. 6 órakor: **Kék Duna**. Harmadszor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, május 20-án este 9 órakor: **Kék Duna**. Negyedszer. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, május 21-én, d. u. 3 órakor: **Nótás kapitány**. Operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, május 21-én, d. u. 6 órakor: **Marica grófnő**. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, május 21-én, este 9 órakor: **Cigányprimás**. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Kedd, május 22-én este fél 9 órakor: **Tessék beszállni**. Revü-operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

AZ OPERA-MOZGÓ MŰSORA:

Május hó 18-án, este és a következő napokon szezonnyitó premier. Don Jose Mojica, a világhírű tenorista legújabb filmje egy hawaii operett, tele zenével, táncokkal és exotikus ritmussal. Partnerei: Lonchita Montenegro és Mona Haris. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak: 10 és 20 lej.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Szombaton és vasárnap: **Az álarcos orvos**. Főszerepben: Borio Carlov. A legizgalmasabb és legszenzációsabb filmkláger. Helyárak: 15 és 20 lej. Vasárnap délelőtti 11 órakor szenzációs matiné: **Napsugár az égen**. Martha Eggerth-tel. Hétfőtől: **A három borzalmi**. Főszerepben: Ivan Mosjoukine.

SZÁZ AJÁNDÉKOT ÖSZT KI A KÖZÖNSÉG KÖZÖTT a pünkösdi előadások alatt a népszerű **CARMEN**-mozgó igazgatósága. Ezenkívül adja Don Jose Mojica világsikerű nagy filmjét, a „Három törvénye”-t. Olcsó helyárak!

Viharba került és eltűnt egy német óriáslégihajó

(BERLIN.) A Bitterfeldi repülőtéren a napokban felfedező magassági útjára indult a német „Bantsch von Sigsfeld” nevű óriáslégihajó, amelyet egy berlini pilóta vezetett s amelynek fedélzetén a pilótán kívül egy mernök és egy meteorológus is helyet foglalt. Az óriáslégihajó

legutóbb nyolcezer méter magasságban erős szélviharba jutott és keletfelé, Lengyelország, illetve Oroszország felé sodródott. Azóta nem jött értesítés az óriáslégihajóról, amelynek sorsa iránt repülő körökben a legnagyobb aggodalommal viseltetnek.

Az üldözöttek

Tavaly Medárdus napján történt belém az a ritka szerencse, hogy idegen országból két vendégem érkezett s minden további bevezetés nélkül le is telepedtek egyetlen, kicsike magányos szobáskámban.

Gyönyörű szép derült perőfényes nyári nap volt, elmerengve ültem tróasztalomonál, azon gondolkodtam, milyen rossz dolga van egy ilyen magamfajta öreg nyugdíjas özvegyemnek aki még szeretett hiteostársát is elvesztette és nincs senkije a közelben, hogy néha-néha megvigasztalja.

Töprengésemből madarak röpködésére és csicseregésére eszméltem föl, mintha csak álmodtam volna, hogy az udvar felőli nyitott ablakomon egy szép füstű fecsképar repült a szobámba s azt körülropkodva, leszállottak az ablakom függönyrudjára, ahol csicseregve üdöztöltek a kedves madárkák.

Tíz-tizenöt percre bámultam ezt a szép jelenetet, amikor egyik fecske hír-

telen kirepült a nyitott ablakon, a másik pedig ott maradt órtállónak, de egy félóra múlva már visszatért csőrében sárt és szalmaszálakat hozva, megkezdődött a fészkek építése.

Másnap már segítséget is hoztak magukkal és hárman dolgoztak, úgy, hogy nyolc nap múlva készen állott a fészkek.

A szépen és szabályosan elkészített fészkekbe a tojófecské két tojást rakott le, holott rendes körülmények között négy tojást szokott tojni és kiköltetni. Innen is gondolható, hogy a fecsképarnak volt még valahol fészke s az első költés már meg is történt.

Julius hó elején hallottam először a két kis fecske fiókát csipegni, tehát két hét telt el, míg a tojások kikeltek, azután már nagyon hamar fejlődtek és tollasodtak, úgy, hogy tíz nap múlva a fészkek szélére kiülve párták az öregeket az enniivalókkal.

Megpróbáltam egy este lefekvésem-

kor az ablakaimat becsukni, de mikor ok hamarabb felbredtek, mint én nem tudtak kimenni, ágyam fölött repdesve, megérintették szárnyaikkal a szem és homlokomat, hogy vegyem őket észre és nyissak nekik ablakot.

Oh, milyen kedvesek voltak hozzájuk ezek az ártatlan kis madarak. A szomszédaim csodálkozni jártak át hozzám esténként, mikor a fecskéim már itthon voltak és szép sorjában idögéltek függönyrud végében, trigykedoz tetten megjegyzéseket.

Mikor már a fecskéfiókáim magányosok, megtollasodtak és már repülni is jól tudtak, reggel korán kirepültek az öregekkel együtt élelmet keresni, honnan csak estére tértek vissza fészkeikbe, pontosan betartották annak a régi szép magyar nótának szövegét, hogy „Szálldogál a fecske, de visszatér este fészkebe.”

Kisasszony napján reggel bucsudalt csicseregtek, aztán úgy eltűntek, hogy soha többé nem láttam kedves barátait. Csak a száraz fészkeket hagyták emlékebe.

ID. DOBRAY KALMAN
ny. vasuti tisztviselő.

Balettvizsga a Román Operában

Szerdán délelőtti tartotta a Román Opera balettkara és balettkiskolája szezonvégi vizsgaelőadását, amelyen csak zártkörű közönség vett részt: szülők, rokonok és jóismerősök, akik valamennyien érdeklődésükkel kísérték hozzátartozóiknak a tehetséges balettlánk táncművészetét.

Elsőnek a balettkiskola növendékei vizsgáztak le ansamble, trió, duo és szolótáncokkal. Elismerés illeti ezeket a kis balettlánkat, (néhányuk olyan pöttömnyi, alig 6-7 éves), akik máris csodálatosan elsajátították a ritmikus testmozgás kultuszát. Elnézzük milyen könnyedén csinálják a legegyszerűbb battmann-t, développét s a legnehezebb pas de chat, grand jeté-t, spargát, bogit, grand piruette-t. De még nagyobb elismerés illeti tanárukat Roman Morawsky balettmestert, aki tudása javát adta növendékeinek. Jól szerepeltek: Rimóczy Viola, Burg Magda, Nagy Sacy, Mészáros Mária, Pivarcsonka, Dunky Éva, Russu Etelka, Dorobanti Elena és még sokan... az összesek...

Ezután az Opera nagy balettkara eljátszotta a Faust „Valpurgis éjszakája” című balettművét. Sajnos, csak zongorakíséretre táncoltak disztingált színpadon s ez nagyban rontotta a közönség illuzióját, de a tánc menetét is... Viola Gloria primabalerina klasz, szikis szépségű, érzéki és grációzus balettlán nagy talentumra vall. Külön megemlítesre méltó a balettmester kisfiának, Morawsky Tusunak orosz táncos, valamint a Valpurgis éjszakájában Körösi Ilucival lejátszott duója. Altlában a balettkar külföldi nívója dícséretére válik a Román Operának és R. Morawsky balettmesternek.

(b. l.)

Ihász-Fekete operette társulat vendégjátéka!

Szombaton, május 19-én este 9 órakor megnyitó előadás:

Kék Duna

Operette újdonság. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Vasárnap, május 21-én

d. u. **Kék Duna**

3 órakor operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

d. u. **Kék Duna**

6 órakor operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

este **Kék Duna**

9 órakor operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Hétfőn, május 22-én

délután 3 órakor **Nótás kapitány**

operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

délután 6 órakor **Maricza grófnő**

operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

este **Cigányprimás**

9 órakor operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Kedden, május 23-án este félkilenc órakor: **Tessék beszállni**

revü operette. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Tüzifa!

Prima tügy... **44** Lei
Bükk és gyertyán **50** „
prima vegyesen
aprítva és házhoz szállítva

CIMENT

fatermelőnél, Str. Enescu 3.
Telefon 50 és 51.

LEGJOBB
ARCSZÉPÍTŐ
A Dr. BIRÓ-féle

HADASI GYOPÁR CRÉM

Eltünteti
a szeplőt,
kisimítja a
ránckokat.

ÁRA CSAK 35 LEI

KÉRJE MINDEN SZAKÜZLETBEN

A forgalmi és fény- üzési adó végrehaj- tási utasítása

Nem mentesek a forgalmi adó alól azon iparos műhelyek, amelyek a munkát otthon dolgozó munkásoknak adják ki. Kivételt képeznek ez alól azon kereskedők, akiknek főfoglalkozását képezi áruknak azon állapotban való eladása, amint azokat vásárolják, de akik mellékesen a következőkkel is foglalkoznak: nyersanyagot adnak ki a városba a munkásoknak és kész konfekcionált árut hoznak vissza. Ezek a kereskedők csak abban az esetben élvezik az adómentességet, ha megadózott évi jövedelmük kisebb mint 153.000 lej.

Nem élvezhetik az adómentességet a pékek és egyéb sütéssel foglalkozó iparosok.

Falvakban vagy községekben az iparosok akkor is élvezik az adómentességet, ha nincsenek szakmanként szervezve, ha a második ponton kívüli követelményeknek megfelelnek.

Adómentesek azok a falusi malmok amelyek a földművelők részére vámmorlést végeznek és sem eladásra, sem saját számukra nem örölnek.

A HAZI KENYÉR, A PARASZT-MALMOK ÁLTAL SAJTOLT OLAJ ÉS A PÖRKÖLT KÁVÉ ADÓMENTESEK

Erdély és Bánság községeiben szokásos, hogy a nép otthon készíti el magának a kenyeret és a sütőkemence hiányában csak sütés miatt viszi el a pékhez. Ez a kenyér, amit a lakosság saját használatára süt és nem eladásra forgalmiadómentes.

Ugyancsak adómentes a parasztmalmok által napraforgó, vagy repcemagból sajtolt olaj.

A miniszter tudomásul adja, hogy a gyógyszerárakat olyan különleges saját készítményű gyógyszerek után, amelyek az egészségügyi miniszter engedélyezett, forgalmi adó fizetésére kötelezi.

Eltörli a miniszter a pörkölt kávé utáni adót, mert a nyers kávé az elvámolás alkalmával egyszer már fizetett forgalmi adót.

A NYOMDAVALLALATOK ÉS A FORGALMI ADÓ

Az egyszerű nyomtatványok, könyvek, folyóiratok, napilapok adómentesek, viszont egyéb nyomdai munkák mint lajstromok, számlák, előjegyzési könyvek, regiszterek, plakátok, reklámok, postai levelezőlapok, névjegyek stb., amint a lajstromba fel vannak véve, 24 százalékos, 5 százalékos és 10 százalékos forgalmi adó alá esnek.

Ha a vevő a pepirt maga adja a nyomdai munkához, a nyomdász a munkadíjon kívül az áru egész értékének forgalmi adóját is inkasszálja. A regisztrált specialista ez a rendelő által hozott papír is éppen úgy bevezetendő mint a saját részére vásárolt. Ugyanígy bevezetendő a készáru a gyárból való kivétel esetében — hogy kétség ne merüljön fel. A fentiek közlendők a megye összes nyomdáival.

(Folytatjuk.)

Közéleti emberek arcképcsarnoka

Török Bálint, az EGE igazgatója

A kiváló közgazdászt az Erdélyi Gazdasági Egylet legutóbbi, 90-ik évi közgyűlésén dr. gróf Bethlen György elnök javaslatára a gazdátársadalom érdekeinek szolgálatában kifejtett közérdekű titkári munkásságának elismeréséül igazgatóvá választották. Török Bálint 1920 óta megszokott nélkül az EGE titkára volt. Az Országos Magyar Párt kolozsvári tagozatának alelnöke és elnöki tanácsának tagja. Az Erdélyi Gazda és Méhészeti Közlöny című gazdasági lapok jeles szerkesztője.

Pünkösdi tükördarabok a kolozsvári életből

(A szél és a nap.)

Gyulai Pál ezen mély gondolatu költeményét kellett első gimnazista koromban pünkösdi dolgozatnak prózában megírnom. A vers arról szól, hogy egyszer a szél és a nap abban fogadtak, hogy egy vándor köpenyét melyikük kapja le előbb. A szél süvítve képtelen volt ezt elérni, mert a vándor fázott és erősen magára szorította a köpenyt. A jóságos nap kisütésére azonban olyan melege lett, hogy kabátját csakhamar ledobta magáról.

Ma a Kamat és az Adó emigyr próbálja ki erejét:

— Amott jön egy szegény kereskedő! — szól a Kamat — hadd lássuk, melyikünk cibálja le róla hamarabb a ruhát? Azzal a kereskedőhöz rohant és mézes-mázos szavakkal, csalfa ígérekkel annyira „megfőzte” hogy az levetette cipőjét, ruháját, sőt a fehérneműjét is.

Ezután az Adón volt a sor aki földreterpette a meztelen kereskedőt és lenyúzta a — bőrét.

— Egyforma erősek vagyunk! — állapították meg kölcsönösen de most keressünk valakit, aki bőrbetűtja és felöltözteti a szerencsétlent!

Félrekapott kalappal, vidáman füttyörészve épp a Konverzió haladt arra, akit emigyr szólított meg:

— Legyen olyan kedves, elvált, öltöztessen fel ezt az embert, mert az ünnepre való tekintettel nekünk még sokféle van — yuznivalónk! ...

A jószívű Konverzió fel is öltöztette a kereskedőt és csak akkor látta, hogy — halott ...

(Felszentelési örömmünnep.)

Egyik iskola — futbalt pályává avanszált udvarán — szigorú miniszteri rendelet értelmében frissen nullásgepezett fejű „srácok” rugják a labdát, amelyet 1500 darab üres gyufaskatulya ellenében kaptak a — Monopoltól. Ma van a felszentelési ünnep, amely többet jelent nekik, mint pünkösdre egy új ruha mint egy első hosszú nadrág és felejthetlenebb, mint az első — szerelem.

Istenem, miért is nem marad a gyerek örökké kicsinynek? Gondtalanul játszók „futballistának”? Miért nő meg és miért ismeri meg az életet minden rondaságával? Mert amíg piciny együtt érez a társával és busul ha azt baj éri. Mig ha megnő mindez megfordítva történik. Mint oly sok minden! ...

Templomban

A nagy kánikulában hűs csendet csupán egyetlen helyen lehet ma találni. Nem kirándulóhelyen. Nem, mert ott sok a — kolumbácsi légy. Még csak kerti vendéglőben, sőt strandon sem. Egyszerű és örökké változatlan helyről van szó: Az áhítat csarnokáról, ahová napi rohanása közben gyakran betér az ember, hogy rövid időre kiszabadítsa magát a lenyűgöző földi mozgalmakból és elrebegjen legalább gondolatban egy imát.

Nap-nap után ámulva látom hogy ebben az óriási melegben mennyire megszáporodott a templomba járó „buzgó” hivek száma akik a padsorokban hátradőlve élvezik a kellemes hűvöset és a megnyugtató csendet. Tulbuzgóságukkal azt próbálják igazolni

hogy őket nemcsak a pokoli hőség, hanem a „szívük” hajítja templomba.

Tegnap egyik törzstemplomozó néni keze összevont szemöldökkel nézte ezt a megelégedetten körültekintő új hívő sereget. Csóválta a fejét, meri kételkedett az új hívők „buzgóságában”.

Szerettem volna megmagyarázni ennek a haragos keresztény asszonynak, hogy ne bosszankodjék, mert — ha máskor nem is — legalább a nagy melegben menekülnek az emberek a templom falai közé. A néni keze azonban haragosan egy másik templomba ment, ahol — érdekes — ugyanez a jelenet fogadta ... R. T.

Társadalmi élet

(—) Zenés mise a szt. Ferenc-rendiek templomában. Pünkösdi vasárnapján d. e. 9 órakor Liszt Ferenc koronázó miséjét adja elő az „Erzsébet” énekkar Rezik igazgató vezetésével. Mellette ezt a misét Liszt Ferenc I. Ferenc József és Erzsébet királyné megkoronázására írta. Az ének-szóló részeket éneklék: Bretz Jozefin, Herbert Hedvig, Szőke Lajos és Baumann Knutz. A Benedictus hegedű-szólóját V. Dán Ilus játssza. — Pünkösdi hétfőjén d. e. 9 órakor Schubert híres G-dur miséjével emeli az „Erzsébet” énekkar Rezik igazgató vezetésével az istentisztelet fénypontját. A szóló-részeket éneklék: Bretz Jozefin, Szőke L. és Tamás János.

(—) A kolozsvári zsidó iparosok agymenháza javára a volt Florida kerthelyiségben f. hó 21-én, hétfő este 9 órai kezdettel jótékony célú fagyalt és műsoros estét rendezünk. A közbeeső ünnepek miatt külön meghívók nem lettek kibocsátva, tehát ezúton hívjuk meg tisztelettel Kolozsvár zsidó társadalmát eme jótékony célú estére és kérjük minél nagyobb számban való szíves megjelenésüket. A rendezőség.

(—) A KMSC kerékpárszakosztálya f. hó 20-án kiránduló-túrát rendez az ujonnan berendezett Kérei gyógyfürdőhöz, ahonnan Szamosújvárra is befogunk szaladni. Az út hossza oda és vissza 86 km. Indulás reggel fél 7 órakor a Vasmunkás-otthonból. Vezető Samu bácsi. Vendégeket szívesen látunk. Kérünk pontos megjelenést. A vezetőség.

TEKE-SPORT

Eredmények: Corvin—Murel, 15 játékos, 129:126. Iris—Olimpia, 10 játékos, Juventus—FTC 12 játékos, 149:137. — Tekéző naptár. Vasárnap: TT Turdáról játszik: Bohém (Cluj) Kovács-pálya. Egyetértés (Tg.-Mures)—Corvin (Cluj), Kelemen-pálya és Jőbarát csapatával délelőtt. TT (Turda)—Oltuz, Weisz pályán. Hétfőn: Bátya megy Gyaluha Apollo és Record csapatokhoz. — Tekézők első sportarénája: Cluj Calea Dorobantilor 12. szám alatt épült 60 méteres első versenypálya teljesen kész. Kis erkély fut végig és termének 27 méteres nagysága 400 nézőnek biztosít helyet. Május 27-én lesz a hivatalos megnyitás nagy ünnepségek között. Elhelyezést a következő csapatok nyertek rajta: Hétfő: FSPR hivatalos napja. Kedd: Amateur (Cluj bajnokság). Szerda: Románia. Csütörtök: Victoria. Péntek: Minerva. Szombat: CFR Cluj. Junius elsejétől nevezett csapatok megkezdik állandó játékoscsapatukat. — Ertesítés. Május 27. Petrosani Tekézők érkeznének Clujra. Junius 10-én avatják fel az első zilahi csapatot. Junius 6. Tg.-Muresen avatják fel az 5-ik pályát a Torna-kertben. Török és rendezésben. — Gheorgheni és Dioszentmarton primárjai a tekézés bevezetése felől eldeklődnek.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, május 20.

Bukarest. 12: Rádiózene. 13: Hanglemezek. 14.14: Hanglemezek. 18: Hangverseny. 20.20: Hanglemezek. 21: Operett.

Budapest. 9.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30: Evangélikus istentisztelet. 13.30: Helyszíni közvetítés a magyar főiskolai evezős bajnokságok döntő versenyről. 15: Hanglemezek. 16.45: Katonazene. 19: Cigánymuzsika. 20: Zilahy Lajos előadása. 20.30: Operett előadása a Stúdióból. 23: Hírek, sporteredmények. 23.30: Jazz. 24.10: Cigánymuzsika.

Bécs. 9.25: Hanglemezek. 11.55: Hangverseny. 13.15: Rádiózenekar. 18.10: Katonazene. 21: Vigjáték. 23.15: Rádiózenekar.

Berlin. 13: Szórakoztató zene. 15.15: Hanglemezek. 17: Könnyű zene. 22: Rádiózenekar.

Róma. 13.30: Hanglemezek. 14: Művész hanglemezek. 19: Táncczene. 21.45: Operett.

Varsó. 13.15: Hangverseny. 16.20: Szalonzene. 17.30: Titta Ruffó hanglemezei. 20.52: Könnyű zene. 23.25: Táncczene.

Páris. 18: Könnyű hanglemezek. 19: Könnyű zene. 23.30: Táncczene.

Toulouse. 18.30: Szalonzene. 19.30: Filmzene. 20.45: Bécsi zene. 21: Filmzene. 21.30: Argentín zene. 22.45: Könnyű zene. 23.30: Harmonika. 24.15: Táncczene, majd katonazene.

HÉTFŐ, május 21.

Bukarest. 14.15: Hanglemezek. 18: Rádiózenekar. 20.20: Moszopol ének művész hangversenye. 22.15: Táncclemezek.

Budapest. 10.30: Hírek. 11: Egyházi népének és szentbeszéd. 12.15: Unitárius istentisztelet. 13.30: Hangverseny. 15: Papp Jenő rádiókrónikája. 15.20: Hanglemezek. 17: Közvetítés a Főiskolai atlétikai bajnoki versenyről. 17.40: Magyar nóták, előadja Palló Imre Veres Lajos cigánymuzsikájával. 19.25: Somogyi Nusi és Rátkai Márton előadása. 21.15: A III. Országos Iparos Dalosverseny díszhangversenye. 22.50: Hírek, sporteredmények. 23.10: Magyar Imre cigánymuzsikája. 23.30: Jazz. Weygand Tibor énekszámaival.

Bécs. 12.20: Szimfonikus hangverseny. 13.30: Kamarazene. 12.30: Rádiózenekar. 23.30: Magyar Imre cigánymuzsikája Budapestről.

Berlin. 12.30: Hanglemezek. 13: Hangverseny. 15.15: Hanglemezek. 19.40: Vidám zene. 23.30: Táncczene.

Róma. 13.30: Hanglemezek. 14: Opera lemezek. 18: Hangverseny. 20: Hanglemezek. 23.10: Könnyű zene.

Varsó. 13.15: Katonazene. 15.15: Táncclemezek. 16.20: Jazz. 17.30: Harangjátékok lemezek. 20.52: Szimfonikus hangverseny. 24.05: Táncczene.

Páris. 18: Könnyű zene. 18.30: Szalonzene. 21: Kamarazene. 24.30: Táncczene.

Toulouse. 18: Teazene. 19.15: Katonazene. 19.45: Szalonzene. 21: Könnyű zene. 21.15: Táncczene. 22.15: Opera. Corman. 24.30: Bécsi zene, majd operettzene.

Zátonyra futott a Malygin. A Malygin nevű Szovjet-orosz jégtörő hajó, amely nemrég a veszélybe jutott északisarki utazók segítségére sietett, legújabb hírek szerint az oroszországi Arhangels közelében zátonyra futott. A segélyül hívott szovjet-orosz hajóknak mindeddig nem sikerült a zátonyra jutott Malygint veszélyes helyzetéből ki szabadítani.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 1 lej, vastagabb betűvel szedve 2 lej. Jelíges vagy cím nélküli hirdetések kezelési költsége 5 lej. Apróhirdetéseket aznap megjelenésre déli fél 12 óráig lehet feladni a kiadóhivatalban.

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ egy szép nagy üzleti helyiség, esetleg kisebbekre átalakítva. Regina Maria 38. (2762)

1200 LEJ havi bérért kertes ház mellékhelyiségekkel kiadó. Gazdálkodónak alkalmas. Értekezni Anca könyvkereskedésében, Regina Maria 43. (2758)

EGY szoba, konyha, speiz mellékhelyiségekkel, ugyanott külön bejárattal szoba kiadó. Regina Maria 43. (2757)

EGY SZOBA speizzal elsejére kiadó. Str. Londrei 37. (2735)

BUTOROZOTT szoba főzőkémencével elsejére kiadó. Str. Londrei 19., jobbra. (2745)

JÓFORGALMU külvárosi fűszerüzlet és mézsárszék június 1-ére olcsón kiadó. Cim a kiadóban. (2744)

ÁLLÁST KAPHAT

ELSŐRENDÜ varróleányokat kis- és nagymunkást állandó munkára felveszek. Str. Londrei 19 (2691)

VIDÉKI árvalány, vagy gyermektelen özvegy, aki a főzéshez is ért, szolid igényekkel családtagnak kerestetik. Cim a kiadóban. (2696)

JOBb leány vagy asszony mindenesnek kis családhoz felvétel. Drăgălina 86. sz. (2706)

IRODAKIÁSSZONY, kezdő, nyelvtudással, lehetőleg érettségizett, felvétetik. Str. Gării 1., ajtó 4. (2755)

KIFUTÓFIU vagy leány azonnalra felvétetik. Concordia, Regina Maria 9. (2747)

VAS- és vizondoláló segéd felvétetik. Nürnberg József, Turda. (2737)

TRAFIKBA kaucióképes elárúitónő kerestetik. Jelenkezni lehet: Trafik, P. Mihai Viteazul 6. sz. (2765)

JOBb varróleány felvétetik állandó munkára. Str. Bucovina 32. sz. (2741)

ÁLLÁST KERES

Fiatalember hét középiskolát végzett, akármilyen állásba elmegy, akármilyen fizetés mellett! Szíves megkeresést a kiadóba küldjék „Megbízható A. F.” jelígre. (2753)

HAZMESTERI vagy kertészeti állást keres gyermektelen pár. Gyümölcs-, szőlőkertészet és méhészet, szakszerűen vezet. „Becsületes” jelígre a kiadóba. (2750)

BORBELYSEGÉD, szerény igényű, 24 éves, alkalmazást keres. Vidékre is megyek. Értekezni: Kerekes fodrászüzlet, P. Mihai Viteazul 24. (2723)

KÜLÖNFÉLÉK

LÁPOSI étteremben, Str. David 13., frissen csapolt Ursus sör Kitűnő konyha. Enyedi borok Olcsó árak. Virág Lajos énekes cigányprimás muzsikál. Reggelig nyitva. (2414)

FIGYELEM! TENNISZ- ÉS FÜRDŐCIPŐK, gumikabát, bicikligumi, kerti gumikabát és minden gumiarú kiváló szakszerű javítását a legszolidabb árban javít „SPORT” autógumi vulkanizáló. Str. Dorobantilor 5. (2217)

CSUNYA, elhanyagolt, szeplős, májfoltos, pattanásos, ráncos arcát legújabb módszerrel teljesen rendbehozzák az „UNIVERSO” kozmetikai szalonban. Piața Unirii 13. (734)

A C I grafológus-jósnő mindent megmond: múltat, jelent, jövőt, vagy bármit, amire kíváncsi. Cal. Regele Ferdinand 129. (2335)

24.000 LEJ befektetéssel havi keresete 15.000 lej. Bővebbet „Kosztáz” jelígre. (2707)

ELVESZETT a Str. Brătianu utcában egy ceruzával készített építési terv. Kérem ma megtalálót hozza a Motilor-ucca 22. sz. házfelügyelőhöz. (2697)

NAPI 4 liter friss tehéntejet keresek. „Pontos fizető”. Drăgălina 86. sz. (2705)

KIS ÉS NAGY ÉRETTSÉGRE magyar középiskolába járó diákok ELŐKÉSZÍT matematikai-fizikai szakos tanár. Cim a kiadóban. (2143)

SIRHELY üres, a nagytemetőben, vasráccsal, kövel átadható. Cim: Str. Motilor 82. Trafik. (2704)

12.000 L kölcsönért szoba konyhás lakást adok visszafizetésig. Theologia tőzsde. (2710)

A „GENIUS” folyóiratkölcsonzó, C. Regele Ferdinand 77., minden új előfizetője díjmentesen használhatja a „Dante” kölcsönkönyvtárát. (2764)

FÉLNAPI házi teendőket egy hónapig teljes ellátást adok egy szolid leánynak, ki vágyik a sós-fürdőre. „Torda” jelígre. (2734)

ELVESZETT egy Ion Mária névre kiállított kereskedelmi akadémiai index az Új hid és a Cal. Decebal 14. szám közötti útvonalon jobboldalt. Kérem a megtalálót, szíveskedjék a kiadóba vagy a Marianumi portánál átadni. (2722)

Halálra ítélték, mert agyonlőtt egy csendőrt. M. Szabó János 26 éves madocsai legény agyonlőtte Musztács Ferenc csendőr-mestert. A székszárdi törvényszék Szabót halálra ítélte és a halálos ítéletet később a pécsi Tábla, most pedig a Kuria is helybenhagyta. Az ítélet kihirdetése után a Kuria keleti tanácsa alakult át és zárt ülésen hozott határozatot.

EMBER, AKI ÉLETEKET RABOLT

REGÉNY
IRTA
CLAUDE
FARRÉRE

(88)

Egyszerre minden kavargni kezdett a fejemben. Olyan volt nekem, mintha nagy arany csillámu lencse, a nyugvószerk, szemben az almárium, az álló óra és a freskók a falakon vad táncban kavargának egymás hegyén hátán s ennek az örült kavardásnak én voltam ingadozó, remegő középpontja, közel minden percen ahhoz, hogy lezuhanok.

A fejemet erősen tartó támla ellenére is úgy éreztem, hogy valami ellenállhatatlan rendülés kísérti lábaim alól a talajt, a kezim görcsösen kapaszkodtak meg a karfákban.

A szék folytonos váltakozásában, majd feneketlen mélységekbe zuhant alá, majd, mint a léggömb, mérhetetlen magasságokba lebbent fel, időről-időre rettentően ingadozott, oly erősen oldalra dőlt, hogy állandóan attól féltem, tüstént egészen fölborul. Magam alatt feneketlen őrültem s szinte csodálkoztam azon, hogy nem zuhanok le.

Ez az állapot rémületes volt de rövid ideig tartott. Csakhamar rám hulló dermedtség váltotta föl a szédülésem s végül tökéletesen elnyomta. És már nem éreztem mást, csak végtelen fáradtságot, amilyent azelőtt még soha nem éreztem. A fejemet amelyet az előbb szenvedett szörnyű rázkódások következtében csaknem üresnek éreztem mintha csak az agyvelőm egy része kipergett volna belőle, életlenül pihent a széktámláján és a szememet csak nagy fáradtsággal tudtam mozdítani, midőn az órára akartam nézni, hogy lássam, mennyi idő is lehet már. Az órát azonban nem sikerült leolvasnom, oly merevek voltak a szemgolyóim s oly zavaros a látásom.

Azután halk zibongás kezdődött az ujjaimban s innen átterjedt a kezemre és lábamra, majd végig fel a karjaimba és le a combjaimba is. Azt hittem görcsöt kapok, mert az kezdődött így. De a görcs elmaradt. Most egyszerre fázni kezdtem s már alig-alig tudom a percről-percre zürzavarosabb benyomásokat egymástól megkülönböztetni. Csak azt tudom, hogy úgy rémlett nekem, mintha a testem lassankint feloldódna s egészen megtelnék vénnél higabb folyadékkal, amelyben az izomszálaikról levált érzékeim szabadon uszkalnak.

Azt hittem, tüstént meghalok. Jobb volna, ha nem ismerném tovább...

Az irónomat már jó ideje letettem. A fekete szélű füzet egy kőlapon hever. En huzódózva magam köré tekintetek.

A déli nap bearanyozza a sötét ciprusok csucsait. A téli szél alig rezzenti merev galyaikat.

(Folytatjuk.)

Lapunkban hirdetni, biztos sikert jelent!

Szenátori napidijából tartja fenn Sándor József az EMKE-t, amely ebben az évben ünnepi félszázados jubileumát

Számok az EMKE multjából - Mi van a jogi személyiséggel? Mit ér a 36 holdas algyógyi mintagazdaság? - Ötven év jutalma

(KOLOZSVÁR.) Ötven évvel ezelőtt, huszonötévvél a nagysz. bení Astra román közművelődési egyesület megalakulása után hívta életre Erdély magyarsága Sándor József akkori hírlapíró, a későbbi magyar, majd román parlamenti képviselő és szenátor irányítása mellett az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet. Célja az egyesületnek az volt, hogy a kiegyezéssel az abszolutizmus jáрма alól felszabadult erdélyi magyarságnak minél tágabb kulturális és közművelődési lehetőségeket biztosítson.

Ezidőtájt alig volt Erdélyben nagyarájku iskola és kisedővő, sokszáz község kellett nélkülözze a legelemibb kulturális intézményeket. De nemcsak a közoktatás fogyatékosai, hanem a kamattörvény és a pénzintézetek hiánya is sürgette az egyesület megalakulását, mert Erdélyben hallatlan kamatuzsora dühöngött, amelynek megfékezésére és letörésére is vállalkozott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet, amikor 1884. december 27-én nagy lelkesedés és ország-raszoló ünnepségek közepett a kolozsvári városába erkélyéről bejelentették az egyesület megalakulását egymillió aranykoronát alaptőkével. A következő évben már az egyesület alapszabályainak jóváhagyása is megtörtént országos ünnepségek keretében.

NEGYEDSZÁZAD MUNKÁJA
Azt a feladatot, amelyet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet magarávallalt, derekasan meg is oldotta. 1911-ben, amikor nagy társadalmi ünnepségek keretében, I. Ferencz József király személyes részvételével, az egyesület huszonötéves jubileumát ülte, már 20 millió aranykoronát meghaladó költséggel létesített templomokat, iskolákat, gyermekmenhelyeket, hitelszövetkezetet, népdalköröket és népkönyvtárakat. Ezenkívül segélyeket folyósított papoknak és tanítóknak anélkül, hogy az állam támogatását a legkisebb mértékben is igénybe vette volna.

Ekkor már négy és fél millió aranykoronát alaptőkével rendelkezett az egyesület. 3000 hold mintagazdasága, egyenként is vagyonokat érő ingatlanai és 111 fiókja volt felállítva Erdély különböző részein.

ÉS AMI MEGMARADT A FÉLSZÁZADOS JUBILEUMRA ...

A félszázados jubileum alkalmával Sándor József szenátor, az egyesület egyik alapítója és fáradhatatlan alelnöke mondja el nekünk, mivé lett az egyesület milliárdokat érő vagyona:

— Az egyesület alaptőkéjét elvitte a magyar hadikölcsön. Birtokait a román agrárreform ki-sajátította. Működése elé a hatóságok gördítettek akadályokat, mert nem akarták elismerni jogi személyiségét. Hosszas harc és közbenjárás után a belügymi-

niszter annakidején elismerte jogiszemélynek az EMKE-t, alapszabályait is jóváhagyta, amikor azonban a törvényszék revízió alá vette az egyesület alapszabályait, talált egy szakaszt az alapszabályban, amelynek megváltoztatását kérte és ez az ominózus pont így hangzik: „Az egyesület tagja lehet minden magyarjku román állam polgár.” Természetesen ehhez a ponthoz mereven ragaszkodunk és megfellebbeztük a határozatot mivel a mindenkori kormányok elismerték az EMKE jogiszemélyiségét s nem kívánták a vitás szakasz törlését. Különben is a határozat ellenkezik a békeszerződés vonatkozó rendelkezéseivel és az egyesületi joggal. E kérdésben különben memorandumot terjesztettem Tatarescu miniszterelnök elé, hogy a jogi

A viharedzett arc gödrében megvillannak a szemek és kemény hangon mondja:

— Hogy mire gondoltam? Arra, hogy térdre kell esni, arccal a földre borulva Istenre gondolni és buzgón imádkozni.

Majd így folytatja:

— A földművelésügyi miniszter alantas közgei részéről félre volt vezetve! Természetesen felebezéssel éltünk a dévai törvényszékhez a döntés ellen. A törvényszék a kártalanítási összeget 3 millió 200 ezer lejben állapította meg, de bennünket ez a döntés sem elégitett ki, tovább folytatjuk a harcot a birtokunkért s reméljük, hogy a felsőbb fórum ítélete elégtételadás lesz számunkra.

ÖTVENÉVES KÜZDÉS

JUTALMA ...

— Ötvenéve vagyok az EMKE

Hölgyeim!

Föltétlen próbáljannak meg az

Anny Kepp

szalonban, Nicolae Iorga-ucca 21. sz. alatt dolgoztatni.

Olcsó!

Dívatos!

Izléses!

francia

és angol női

ruhavarrás.

eljárástól függetlenül a kormány döntését is kikérjem.

AZ ALGYÓGYI BIRTOKPER
— A kolozsvári Tábla előtt fekszik az algyógyi birtokperünk. A kisajátítások során a 360 hold terjedelmű birtokot hatvan szobás kastéllyal, gazdasági épületekkel és teljes felszereléssel birtokba vette az állam. A birtokért, amelyet esküdt szakértők 18 millió lejre becsülték, az állam, vagyis a földművelésügyi minisztérium négyezer kétszáz (4200) lejt ajánlott fel kártalanításképen.

— Mire gondolt, méltóságos uram, amikor a földművelésügyi minisztérium tudomására hozta a felajánlott kártalanítási összeget? — kockáztattuk meg a kérdést.

főtthkára, hivatalfőnöke, szervezője, alkotója és alelnöke. Már 1906-ban nyugdíjjogosultságom volt, de nem kívántam jogaimmal élni s megmaradtam továbbra is munkaasztalomnál. Azóta kétszeresen rászolgáltam a nyugdíjra a legmagasabb fizetési kategóriában. Ma azonban az a helyzet, hogy ötvenéves munkáságom után nemhogy nyugdíjait vagy fizetést nem kapok, de szenátori napidijamból én tartom fenn az irodát, amelynek négy fizetett alkalmazottja és jelen- tékeny adminisztrációs költsége van.

Igy áll tehát az EMKE a második félszázad küszöbén. Csak a reményből és a hitből és a multból táplálkozik ...

Varga László.

A kolumbácsi legyekről és a csipése elleni védekezésről

A Bánát, Krassó-Szörény- és Temes-megye kisebb folyóinak és patakjainak mentén, valamint a Duna alsó folyásánál fordul elő. A kolumbácsi légy 2.25 mm. hosszú, tökéletes szívó-száj szer- vekkel bíró sötét barnás fekete s a pot-rohánál jóval hosszabb áttetsző színt- játszó szárnyakkal bíró légy.

Május-junius hónap a patakok med- rében lévő kőekre, fűszálakra rakja petéit, amely petékből álcák fejlőd- nek, az álcák angusztiusz-szeptember hónapban behálózják magukat s belőlük a jövő év április végén, május elején ki- kelnek az igen veszedelemes kolumbácsi legyek. A kikelt legyek napfeljötté előtt kisebb patakok és különösen a Duna vize fölött egész rajokat képez- ve röpködnek.

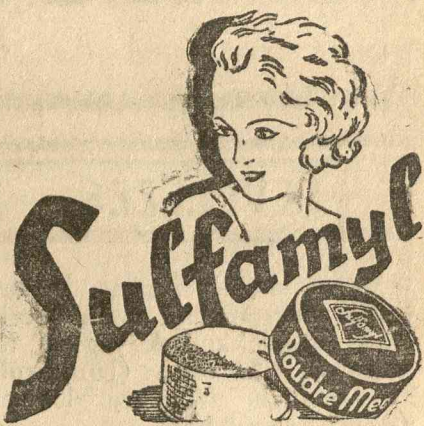
Itt néhány napig gyülekeznek, az- után a legmelegebb verőfényes déli időben mintegy vándoruttra (a szél által

vitetve) kelnek. Ily módon lepik igen nagy számban a legelő házi- tainkat, különösen a bivalyt, sertést, lovat és más szarvasmarhákat ke- re.

Megfigyelések szerint a test kevésbé védett helyeit, így a fej, nyak, szügy ornyílásokat teljesen ellepi s szívó szerveikkel az állatokból igen sok vért szív ki. Ezenkívül sok hangyásan hoz hasonló mérgező anyagot bocsátja nak az állat testébe. Tudományos meg- állapítások szerint csak a nőstények ve- szélyesek és szíznak, a hímek nem s miután telestívták magukat elpusztul- nak.

Ha az állatokat igen sok ilyen légy lepte meg, akkor a megtámadott bőr- részleteken igen nagy duzzadások kelet- keznek, az állatokat reszketés fogja el, erősen izzadnak, nehezen lélegzenek, összerogynak s néhány órai vergődés után elpusztulnak. Legtöbb állat az orr-

Zsíros, pattanásos arc-
bőrhöz puder helyett

Sulfamyl

kénpunder

Megszünteti az arc
mitesszereit.

nyálkahártyáinak megduzzadása foly-
tán megfullad.

A légycsipte állatokat legjobb lehe-
tőleg mély vízbe hajtani, ily módon a
duzzanatokat fájdalma enyhül és a futni-
szaladni akaró állatot lecsendesítjük.

A megszuirt helyeket 2-3 százalékos
carbols vízzel borogatni kell. Ha ez
nem volna kéznél, ecetes korpát kell a
bántalmazott helyre rakni. Ha va-
lamely vidéken, mint ahogyan most itt
Erdély ezen részén is fellépett a vesze-
delmes légy, az állatokat verőfényes
napos időben legeltetni, avagy befogni
nem tanácsos. Ha csak lehet éjjel legel-
tessük és munkát is naplementétől vé-
geztessünk igás jószágainkkal.

Az istállókat pedig a nap folyamán
állandóan füstölteni kell, ezen utóbbi mó-
don az állatoktól távol tarthatók a ve-
szedelemes vérszívók. Tanácsos a kevés-
bé szőrös testrészeket, fej, nyak, szti-
gyet, hasat kellemetlen szagu
anyagokkal kevert zsírokkal, olajok-
kal bekenni. Petróleumos, karbols zsi-
ral, olajjal. Ezen bekenést 3-4 napon-
ként végezzük, tulságba azonban nem
szabad menni vele, mert esetleg a bőr-
légzés rovására mehet.

Hogy a kolumbácsi légy csipése foly-
tán a vipera marással azonos mérgezé-
si, illetve megbetegedési tünetek mutat-
koznak, nem menném állítani. Em-
berre nem annyira veszedelemes, hiszeu
halálos megbetegedések ritkán fordul-
nak elő. Különben ezen legyek a malá-
riát okozó szunyogok rendjébe tartoz-
nak. Az általuk okozott megbetegede-
sek is maláriaszertűek kell legyenek.

Török Elemér.

**Megkezdődött
az**

A. B. C.

textiláruházban

**Az
olcsó
nyári
maradék
vásár!**

Cluj, str. Gen. Neculcea 1.
Bejárat a kapu alatt.

APRÓHIRDETÉSEK

szavanként 1 lej, vasta
gabb betűvel szedve 2 lej

Jelíges, vagy cím nélküli hirdetések kezelési költsége 5 lej. Apróhirdetéseket
aznapi megjelenésre déli fél 12 óráig lehet feladni a kiadóhivatalban.

LEVELEZÉS

Megváltás, Kosztház, Juliusi, Vallás nem számít, Csak becsületes emberekkel, Anyagilag támogatom, 53 éves (Juniustól). Tejtermékek jelígekre levelek vannak a kiadóban.

LÁNYOK! Aki megértő pártása lenne intelligens, vigkedélyű zsidófiúnak, írjon „Szivárvány” jelíge a kiadóba.

50 ÉV körüli nyugdíjas nő hozzáillő komoly nyugdíjassal megismerkedne. Leveleket „Juniusi” jelíge.

KERESEM intelligens független fiatalasszony érdeklő küli barátságát. „Peer Gynt” jelíge a kiadóba.

CSINOS 42 éves független asszony keresi olyan uriember barátságát, ki anyagilag támogatná. Leveleket teljes címmel e lap kiadójába „Baraa derü” jelíge.

ADÁS-VÉTEL

JÓLBEVEZETETT sarok fűszerüzlet és vendéglő berendezéssel eladó. Cím a kiadóban. (2684)

GARDEROBSZEKRÉNYT három ajtóval, összehajtható vaságyat keresek megvételre. Regele Ferdinand 116., földszint 5. Telefon 654. (2692)

ELADÓ fekete márvány sírkő szikla alappal. Cím a kiadóban. (2699)

SÉTATÉRI hidról Nem messze az út, Elérhető balról A Strada Gelut. Magastörzsű rózsát S más virágokat, Minden fajpalántát Ott vásárolhat. (2585)

HÁZHELY 1000 négyzetméter, a Dermata és a Căramidariilor-ucca között eladó. Cím a kiadóban. (2546)

VESZUNK uraktól használt férfiruhákat magas árért. Piata Unirii 18. (2530)

JÓÁLLAPOTBAN levő vaseszterga eladó. Cím a kiadóban. (2700)

VESZEK, ELADOK butorokat. BERAKTÁROZÁST olcsón vállalkozok, azokra pénzt folyósítok. Rosenberger butoraktár, C. Victoriei 25. (2088)

PESTI HIRLAP KÖNYVET, Szines Regényt, Pengős, Félpengős Regényt használt, de csak jó állapotban vesz a CULTURA ANTIKVÁRIUM Cluj, Str. Memorandului 4., hátul az udvarban. (570)

ELADÓ OLCSÓN családi okok miatt KÜLVÁROSI HÁZ, melynek jövedelme ÉVI 25.000 LEJ. Adósság rajta konverzió alá esik. Cím a kiadóban. (2144)

ELADÓ BOLTBERENDEZÉS, puldok, asztalok, nagy FŐZŐKEMENCE. Str. Fericierei 17. szám. (1675)

SZÉP helyen fekvő parcellák a Feleacului vámnál eladók. Értekezni lehet Str. Fericierei 17. sz., 2-ik ajtó. (1345)

SZOVÁTA fürdőn olcsón eladó négyszobás új villa szép kilátással. Cím a kiadóban. (2676)

UNIVERSUM TH. ORBAN Regina Maria 10., gyorsfűző, izzólámpa, csillár. Rádió laboratórium. Rádió csere. Gyorsfűző csere. (2604)

Készpénzt kap azonnal!

Használt férfi öltönyök, külön nadrágok, felöltők és trenschoattakért. A legolcsóbb árban vehet nálam nagyon szép öltönyöket, felöltőket, trenschoattakat és mindenféle férfi ruházati cikket használt, de a legjobb állapotban „ARCO” Str. N. Iorga 11.

1000 MM-ES Sik-Mikholzon cséplőgép acélramás golyós, két éve üzemben levő, eladó. Ugyanott 900-as Hoffer gyűrűs és három colos centrifugál szivattyú Str. Mărăsești 46. (2680)

JUTÁNYOSAN készít mulát, támfűzőt, járógépet, haskötőt, ludtálp betétet és sérvkötőket Zoványi ortopéd, Cal. Regele Ferdinand 4. (1767)

ZONGORÁK piáninók és harmoniumok nagyon olcsón eladók Simonnál, Str. Brătianu 24. (2705)

ARANYÉRT LEGTÖBBET FIZET ÓRAKIRÁLY. PIATA MIHAI VITEAZUL 11. (312)

ÍRÓASZTAL olcsón eladó. Calea Berthelot 30., emelet, utolsó ajtó. (2708)

MÉRLEGEKET, használtat, de jókarban, egy 10 kilóst, egy 100 kilóst megvételre keresek. Ajánlatokat Izsák, Măcelariilor 3. (2713)

MODERN ebédlőt keresek megvételre. Ingher Samu, Mátyás szanatórium. (2714)

KERESKEDŐK FIGYELME! P. Unirii-be torkolló, 4 éve bevezetett fűszer- és csemegeüzlet állandó vevőkörrel 100-150 ezer lej tökével több társtag aránylag csekély hozzájárulásával átvehető — tulajdonos visszavonulása miatt. Értekezni: ügyvédi iroda, Str. Vlahuta 3., földszint 4. (2626)

EGY Németországban készült muláb olcsón eladó. Zoványi ortopéd, Regele Ferdinand 4. sz. (2766)

ELADÓ varrógép, próbababa, kis üzleti plüss divány, válaszfal. Dolha, Str. Avram Iancu 21. sz. (2740)

ELADÓ C. Decebal 12. számú házastelek egészben vagy fele részben. Értekezni Str. Drăgălina 16. sz. (2746)

ELADÓ sürgősen egy házastelek elutazás miatt. Str. Dr. Victor Babes 27. (2739)

ALKALMI VÉTEL, olcsón eladó: üzletberendezés, varrógépek, székek, lámpák, vasalók, próbababák, ruhaakasztók, állványok. Concordia, Regia Maria 9. sz. (2748)

1 FEKETE rövid ébenfa zongora eladó. Értekezni Kozák bőrzületében, főpostával szemben. Ugyanoda megvételre 1 szép diófa szalagarnitúra kerestetik. (2749)

KERESEK megvételre egy jókarban levő fehér zomán mosdót. Str. Tudor Vladimirescu 16a. emelet. (2738)

JÉGSZEKRÉNY jó állapotban megvételre kerestetik. Ugyanitt bőrkoffert veszek. Anca könyvkereskedő, Regina Maria 43. sz. (2760)

KONYHA, teljes berendezés eladó. Órakerály, P. Mihai Viteazul 11. (2751)

HÁZCSERE: elcserelném Marosujváron levő házastelkem egy hasonló értékű clujival. Iparosnak biztos jövedelmet nyújt. Értekezni Cluj, Str. Cernăuți 8. sz. (2769)

KERESEK megvételre egy nagy és egy kisebb golyós prést. Cimeket „Prés” jelíge a kiadóba kérem leadni. (2719)

BICIKLIT VESZEK jókarban levőt azonnal. Turák, Str. Trecătoare 13. C. Traian és Decebal-ucca között. (2720)

ELADÓ jókarban levő PALSANDER EBÉDLŐ borszékekkel, klub-garnitúra méltányos árban. Str. Eminescu 13. (2724)

ADÓBONT veszek 9600 lej név értékben. Tőkés János, Str. Livezi 32. sz. (2726)

ELADÓ 550-es cséplőgarnitúra és egy billiárdasztal. Str. Lazar 33. sz. (2727)

MOZIGÉP, villamoskapcsolótábla, batár olcsón eladó. Cím a kiadóban. (2733)

ELADÓ butorok: rézagy, bőrgarnitúra, szalagarnitúra, antik komódok, íróasztal, tükrök, szekrények. Értekezni fűszerüzletben Szamosfalván. (2736)

FILE ágyterítő két ágyra és két file függöny olcsón eladó. Str. Stroescu 10., balra. (2729)

ELADÓK különféle kerti búkk faszékek, asztalok, különféle villanylámpák, dominó, sakk, dákok, ALPACCA EVŐESZKÖZ, sonkavágógép, TELJESEN ÚJ PORSZÍVÓ hitelesített söröspoharak, kriglik, konyhai nagy mosogató, stélázsik és egvő KÁVÉHÁZI FELSZERELÉSEK, fayanc kézimosdó, fehér előszoba-szekrény. Str. Aurel Vlaicu 2. (2725)

3 SZOBA, 2 konyhás családi ház 110.000 lejért eladó. Str. Sub Deal 9. (2730)

KERESUNK kifogástalan állapotban komplett Jókai regényszorozatot. Cimeket Unió szállítási rt.-hoz kérjük. (2732)

ÜRES hordók olcsón eladók. Meisl, Saguna 5. (2763)

VENNEK 2 hold gyümölcsöst és egy téglaházat. Szabó frizer Teius, jud. Alba. (2728)

5000 DARAB Eternit-pala (valódi asbeszt), kifogástalan állapotban időmdarabokkal együtt jutányosan eladó. Értekezni: Unió szállítási vállalat, P. Unirii 31. sz. (2768)

VISZONTÁRUSÍTÓKNAK fonnott filé papucsok szép színekben 10 LEJTŐL. Értekezni Pantoful, Timisoara, Str. Doja 43. (2767)

KIADÓ LAKÁS

STR. AVENTURIOASA 35. sz. alatt egy fűszerüzlet berendezéssel, esetleg lakással junius 1-re kiadó. (2698)

EGY teljesen diszkrét különbejáratu butorozott szoba május 1-re kiadó. Cal. Motilor 81. (1927)

KIADÓ MÁJUS 15-RE külvárosban, gyárak közelében jól bevezetett cipésműhely, nyitott bolti helyiséggel. Jó munkásnak elsőrangú egzisztencia. Cím a kiadóban. (2398)

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba akas kiadó. Bérlet lakásában szappan eladásával is megbizuk Calea Motilor 54. (2682)

SZOBA, konyha és egy tágas napos szoba biztos állásu egyéneknek junius elsejére kiadó Str. Calvin 7. (2708)

BUTOROZOTT szoba, konyha varrógéppel kiadó. Str. Cernăuți 21. (2716)

KIADÓ egy szoba, konyha és egy szoba azonnal. Str. Marinescu 28. (2711)

KIADÓ juniusra két szoba konyha, előszobával. P. Mihai Viteazul 39. (2712)

KIADÓ szoba, konyha záros tornáccal. Nyáron főzőhelyiségnek használható. Disznól disznótartáshoz. Str. Sft. Gheorghe 24. (2717)

ÓVÁRBAN, Filipescu 13. alatt junius elsejére kiadó 1 szoba, konyha és egy napos szép üres szoba. (2716)

KIADÓ szép, nagy és világos uccai szuterin helyiség, mely könyvtőzset vagy hasonló üzemek berendezésére kiválóan alkalmas. Értekezni Iuliu Maniu 24., a gondnoknál. (2761)

NYOMDA Clujon központban szakembereknek bérbe kiadó. Leveleket: „Grafica” jelíge a kiadóhivatalba. (2759)

(Folytatása a negyedik oldalon.)

Megnyitlt Kolozsvár legkellemesebb, legjobb, legszebb szórakozó helye az

AZUGA-SÖRKERT

Vasárnap és ünnepnap délbén zenés sörözés. Este táncverseny díjazással. — Harcsa, bárány, sertés és bélszín fatányéros (flekken) rostos.

Vargabéles minden szombat és vasárnap este. Az öreg Esztegar vezése alatt. Magyar Színházzal szemben.

H I R E K

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
MAYER ANTAL

Nyomtatott a MAYER-NYOMDA
kőforgó gépén, Cluj.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta	35 Lej
Negyedévre	100 "
Félévre	200 "
Égészévre	400 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele
Ferdinand 66, balra.
Telefon 61

Naptár Május. 20. Vasárnap. Róm.
kath. Pünkösd vasárnap.
Bernát. Prot. Pfingstsonnap. Gör. kath.
Sf. Malaleu. Izr. Sivan. 6.

JOESTET!

KOLUMBACSI LÉGY.

Első hölgy: Ugy félek, hogy egy ko-
lumbacsi légy megcsip a flor-hariznyá-
mon keresztül.

Második hölgy: Akkor menj a Flohr-
patikába és vásárolj védőszereket a
légycsípés ellen...

SZINPAD ÉS HAZASSÁG.

Kiss: Unalmas lehet a színésznék:
egész életében a kisorsított szerepeket
játszani a színpadon.

Nagy: Még mindig jobb, mint meg-
házasodni és otthon nem játszani sze-
repeket...

ALKALMAS.

Házfőigazgató: Aztán mi teszi magát
alkalmassá az éjjeli őr állására?

Allástkereső: Az, kérem, hogy a leg-
kisebb zajra felébredjek...

MEGRENDELÉS

A fehérneműkereskedő levelet ír a
gyárhoz:

„Kérem a megrendelt árut azonnal le-
szállítani, mert ing és alsónadrág nélkül
állok az üzletben...”

FELREERTÉS

Vőlegény: Most olyan boldog vagyok
hogy az egész világot meg szeretném
ölelni!

Menyasszony: Kikérem magamnak el-
jegyzésünk után az ilyen legénykori ki-
vágásokat!...

ÉVIKE JOVÓJE

Évike: Anyuka, nekem is olyan fér-
jem lesz, mint apuka?

Anyja: Valószínűleg, kisleányom.

Évike: És ha nem megyek férjhez,
én is olyan leszek, mint Mácsi néni?

Anyja: Ugy van, kisleányom.

Évike: Jól nézek ki!...

— **Időjárásjelentés.** A budapesti
meteorológiai intézet időjárás-
jelentése szerint további észak-
keleti légáramlás, felhősödés,
eső, helyenként zivatar várható.
A hőmérséklet lényegtelenül
csökken.

— **Inspekciónál gyógyszerárak.**
Ezen a héten a következő gyógy-
szertárak teljesítenek éjjeli szol-
gálatot: Fortuna (Piata Unirii),
Hygea (P. Mihai Viteazul), Vic-
toria (Cal. Regele Ferdinand),
Sotropa (P. Stefan cel Mare).

— **A nagyváros forgatagában**
című látványos, izgalmas tár-
sadalmi filmdráma kerül bemu-
tatásra az Építőmunkás Moz-
góban vasárnap délelőtt 11 órai
kezdettel. Ne mulassza el senki
megnézni ezen filmóriást. Hely-
árak az összes illetékekkel 8 lej

LEGUJABB

Elrendelték az ostrom-
állapotot Bulgáriában

(SZÓFIA.) Mussanoff volt mi-
niszterelnök kormányalakítási
kísérletei nem jártak sikerrel s
ezért az áthidalhatatlan belső za-
varok és gazdasági válság leve-
zetésére ma délelőtt Boris király
tábornokokból álló kormányt ne-
vezett ki az ország ügyeinek ve-
zetésére. A miniszterelnöki tárcát
Gheorgheff volt vasutügyi mi-
niszter foglalta el.

(BELGRAD.) Ma délelőtt a

jugoszláv fővárosban rémhírek
terjedtek el a bulgáriai ál-
lapotokról. Olyan hírek láttak
napvilágot a belgrádi lapokban,
hogy Bulgáriában proklamálták
az ostromállapotot. Ezt a felte-
vést megerősítette az tény is,
hogy Bulgáriával megszakadt
minden telefonösszeköttetés. Az
ostromállapotról szóló hírt ké-
sőbb a bolgár hivatalos távirati
iroda hivatalosan megerősítette.

Nem lép ki Norvégia a Népszövetségből

(OSLÓ.) A munkáspárti kép-
viselők olyan értelmű indítványt
terjesztettek a parlament elé,
hogy a kormány jelentse be kilé-
pését a Népszövetségből, mert az

nem áll feladata magaslatán s
nem képes a legelőnyösebb kérdé-
sekben is határozni. A parlament
négy szótöbbséggel elvetette a ja-
vaslatot.

A LÁNGOK ÖT HÁZAT EL-
PUSZTÍTOTTAK A REGÁTI
MOINESTIBEN

(MOINESTI.) Tegnap délután
a Vasile Alexandri-uccában min-
denki fejvesztetten rohant. Rö-
vid másodpercek múlva hatalmas
embergyűrű tolongott Salamon
Móric kereskedő háza előtt. A
ház tetőzete ugyanis tüzet fogott
és a lángok magasan az ég felé
csapak. A hatalmas tűz rohamo-
san áttért a szomszédos épü-
letekre is, úgy, hogy mire a tűz-
oltók kivonultak, már 5 ház fe-
delét borították el a lángok. A
megfeszített munka dacára sem
sikerült a tüzet megfékezni s így
a tüzoltók csak az égés továbbter-
jedését akadályozták meg.

— ROMÁN, német és magyar
nyelvben perfekt, jómegjelenésű
urileány felvétetik. Drogueria
szakmában jártas előnyben
részesül. Angyal drogéria: Leiers-
dorfer. Cluj, Regele Ferdinand
18. szám.

— FORD FELTÜNŐ LÁTO-
GATÁSA INSULL BANKAR-
NÁL A CSIKÁGÓI RABKÖR-
HÁZBAN. Newyorkból jelentik:
Henry Ford — mint most kitűnő-
dött — váratlanul meglátogatta
a csikágói rabkórházban Insull
Sámuel és rendkívül szívélyes
hangon hosszasan elbeszélgetett
vele közös emlékeiről. A látoga-
tás előtt az autókirály kijelen-
tette Dawes tábornok előtt, hogy
méltóságosan sajnálja Insull. Fel-
szólította a tábornokot, hogy kő-
sérje el a rabkórházba, amit
azonban ez megtagadott. Fordnak
Insull iránt kinyilvánított feltű-
nő rokonszenvét Roosevelt elnök
elleni utóbb személyes tüntetés-
nek tekintik.

— NÉGY MUNKÁS BORZAL-
MAS HALÁLA A KÖBÁNYÁ-
BAN. A szatmármegyei Belcsug
községben nagy vihar vonult vé-
gig. A vihar elől négy munkás
az ottani kőbányában keresett
menedéket. Pár pillanat múlva a
kőbánya tetőzete nagy robajjal
beomlott és magaalá temette a
négy munkást. Két munkás holt-
testét felismerhetetlenül össze-
roncsolva húzták ki a romok alól,
míg a másik kettőt haldokolva,
akik rövidesen kiszenvetnek.

— NYUGDÍJASOK FIGYEL-
MÉBE. Az „Erdélyi és Bánati
CFR és Kolozsvár város és me-
gye területén lakó köznyugdíja-
sok Egyesülete” folyó hó 21-én,
hétfőn délelőtt 9 órakor a város-
háza dísztermében az előzetesen
már közölt volt programmal ren-
des évi közgyűlést tart. Felkér-
jük egyesületünk tagjait, hogy e
közgyűlésen teljes számban részt-
vevni szíveskedjenek. Pop Valér
elnök, V. Stanciu titkár.

— SIR AUSTIN CHAMBER-
LAIN AUTÓBALESETE. London-
ból jelentik: A múlt éjszaka egy
bérgepkocsi, amelyben Sir Aus-
tin Chamberlain volt külügymi-
niszter ült, összeütközött egy má-
sik gépkocsival és felborult.
Chamberlain, aki már megha-
ladta a hetven életet, csak cseké-
lyebb zúzódásokat szenvedett.
Midőn kiszabadították a felborult
gépkocsiból, első dolga volt, hogy
ismét szemébe szorítsa híres mo-
nokliját. Lord Dawson, a király
udvari orvosa, aki véletlenül ar-
ra haladt, elsősegélyben részesi-
tette és hazakísérte a lakására.
Austin Chamberlain az orvosi je-
lentés szerint jól érzi magát és
előreláthatóan rövidesen elhagy-
hatja az ágyát.

Baița-Kéző
gyógyfürdő

Kénes és jodos. Radium activ. Biztos gyógyhatás: Reuma, ischiás,
női bajok, bőr- és vérbajok, továbbá epe- és májbajok ellen. Ivó
kurák. Szakszerű orvosi kezelés. Legmodernebbül felszerelve. Ideális
climatikus hely. Elsőrendű szálloda! Villanyvilágítás. Kifűtő konyha.
Kolozsvártól 40 km.-re a szamosvölgyi vonalon. Autóbusz megálló
a fürdő előtt. — Autóbusz indul az autóbusz állomásnál reggel 6,
délután háromnegyed 3 és 4 órakor. Vasuti állomás Gherla. —
Gherlától 10 perc gyalog és állandó kocsiforgalom. Szobamegren-
delés 90 telefonszám után.

— A KONFIRMÁLT ÉS A KÉPZŐ-
NAPOS UNNEPÉLYE A ZSOLTÁROS-
KERTBEN. A Kerekdomb tövében levő
Zsoltároskerten május 21-én, pünkösd
másodnapján reggel 9 órától este 8
óraig nagyszabású gyülekezeti ünnepély
lesz a Kolozsvár egyes parochiális kö-
reibebe konfirmált és ifjak és felnőttek
számára. De másokat is mindenkit szí-
vesen és szeretettel látunk. A nagyon
kedvesnek ígérkező ünnepségnek a pro-
gramja a következő: Reggel 9 órakor gyü-
lekező a Zsoltároskerten. Ugyanott
10—11-ig istentisztelet. Prédikál: dr.
Imre Lajos theol. igazgató. Ének a
Hidelvei Földészkar és a Lyra Dalkar.
11-től fél 1-ig ifjusági szavateratok, éne-
kek, vallomások a kérdésre: „Mi az
életcélok?” Utána az összes konfirmál-
tak együtt éneklük a 150. énekünk 2.
versét. 1—3-ig közös ebéd és a frissen
ez alkalomra készült lármafák megte-
kintése. 3-tól fél 5-ig társasjátékok, éne-
kek, szavateratok, cserkész mutatvá-
nyok. fél 5-től 6-ig megbeszélés külön
fiuknak, a leányoknak és felnőtteknek.
A fiú-csoportot vezetik: Nagy Béla,
Brandt József, Balázs József, Sipos
Géza. A leányokét: Zagoni Anikó, Já-
rosiné Brandt Laura, Papp Erzsébet,
Vidovszky Erzsébet. A felnőttek cso-
portját vezeti: dr. Kovács András, a
Férfiszövetség elnöke. A megbeszélés tár-
gya: „Az én helyem egyházamban”.
6-tól 7-ig énekek, társasjátékok, szóra-
kozás. 7-től 8-ig záró áhitat. Tartja:
Deák Ferenc Monostori-úti lelképásztor.

— Dr. Prámer Márta klinikai
tanársegéd rendel: orr, fül, gége
betegek részére Cluj, Str. Jorga
Nr. 10., földszint.

Egyetlen biochemikus fogpép.
száiviz. fogpor a „PERLOTT”,
minden őszinte szakember csak
ezt ajánlja.

— Csunya nők kerestetnek, —
írja a „Magazin”, Bakos Aladár
és Rajnay Tibor színházi heti-
lapja. Ha elolvassa az erről kö-
zölt cikket, meglátja, hogy — bár
csunyanak gondolta magát —
Őn is nyugodtan részt vehet a
szépségversenyen. Ezenkívül szá-
mos más érdekesebbnél érdeke-
sebb cikk nyújt az olvasóknak
kellemes szórakozást. A lap ára
csak 4 lej és kapható mindenütt

— NEMETORSZAGBAN EL-
KOBOTTA AZ ANTISZEMI-
TÁK VEZETŐ LAPJÁT. Berlin-
ből jelentik: A német antiszemita
irányzat vezető lapját, a Nürn-
bergben megjelenő „Stürmer”-t
elkobozták. A lap legutóbb kü-
lönkiadást adott *Rituális gyilkos-
ságok* címmel és ennek a szám-
nak az elkobzását rendelték el a
hatóságok. Az utasítást maga
Hitler kancellár adta. Az elkob-
zás azzal történt, hogy a szóban-
forgó számban minősíthetetlen
támadások hangzottak el az Ur-
vacso szentsége ellen.

— Az állami osztálysorsjáték
igazgatósága arra való tekintet-
tel, hogy a sorsjegyek iránti ke-
reslet folyton növekszik, felhív-
ja a közönséget sorsjegyeik ide-
jében való megújítására, nehogy
az árusítók a kellő időben meg-
nem újított sorsjegyeket másnak
adják el. Az igazgatóság.

— A magyarok nem szavaznak
a prágai elnökválasztáson. A Pra-
ger Presse szerint a magyar ke-
resztényszociálista párt elhatá-
rozta, hogy távolmarad az elnök
választástól.

SPORT

A TOKIOBAN RENDEZETT VÁLOGATÓ USZÓVERSENYEN a 800 méteres gyorsúszásban Makino 9 p. 48.8 mp.-es idejével új világrekordot állított fel, a 200 m.-es mellúszásban Korike 2 p. 36.4 mp.-re javította meg a világrekordot.

MAGYAR PROFIKOMBINÁLT szerepel a pünkösdi ünnepeken Varsóban. A kombinált öszszeállítás: Alberti (Bocskai), Szemere (Kispest), Joós (Somogy) Gyurcsó, Somogyi (Szeged), Szaniszló (Bocskai), Béki, Szikár, Solti (Phöbus), Eöry (Bocskay), Serényi (Kispest).

SPANYOL VÁLOGATOTT—SUNDERLAND (London) 3:5 (1:0). A spanyol világbajnoki csapat próbamerkőzése.

SVÁJC VÁLOGATOTT CSA-PATA 3:1 (0:0) arányban legyőzte a Westham United csapatát, az angol ligabajnokság egyik élharcosát.

SCHMELING megővta a Paolinoval vívott mérkőzését azon a címen, hogy a bírak hibásan ítélték.

A NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG eloben Rómának ítélte az 1930 évi olimpia rendezési jogát.

PÜNKÖSD KÉT NAPJÁN rendezik Budapesten a magyar főiskolai atlétikai bajnokságokat, amelyen a legjobb magyar atléták, — így a magasugrórekorder Bódossy is — indulnak.

TORRANCE, az új sulydobóvilágrekorder egy bemutatóversenyen 17.19 m.-t dobott sullyal! Fantasztikus eredmény!

A ROMÁN VILÁGBAJNOKI CSAPAT Temesváron keresztül elutazott Triesztbe, ahova ma este megérkeznek. A magyar válogatott vasárnap indul a világbajnokságokra. Már igen sok résztvevő csapat megérkezett az olasz földre. A mexikóiak, amerikaiak 22—22 játékosal érkeztek meg Olaszországba.

KOLOZSVAR VASARNAPI PROGRAMJA: Délután 1 órakor U—România törpe, 3 órakor U. B)—Unirea I. barátságos, 5 órakor Napoca—CFR I. osztályu bajnoki.

A ROMANIA kerékpáros-szakosztálya május 20-án, pünkösdi elsőnapján délelőtt 8 órakor tartja házi pályaversenyét a városi sporttelepen. Távo: 10 ezer m. I. oszt. főversenyzők, 5000 m. II., III. oszt. haladók, kezdők részére, 3000 m. és 1000 m. kísérletezők részére. A Románia vezetősége.

FELBORULT EGY DLNAI CSÓNÁK, HÁROM HALÁLOS ALDOZAT. Chitilából jelentik, hogy ma délelőtt a Duna vizén egy fiatalemberrel teit kirándulócsonak siklott. A vidám társaság ugylátszik erősen fészkelődött a csónakban, mert az felfordult és valamennyien a Duna vizébe buktak. Három kiránduló a vízbe fulladt, míg a többieket sikerült mentőcsónakkal a partra szállítani.

A HÉT ESEMÉNYEI

Liane Haid és Gustav Diessel főszereplésével,

KETTEN AZ ÉJSZAKÁBAN

modern különös kalandorfilm, csupa ragyogó zenével és tánccal.

Bemutatja a Capitól-Mozgó. Nagyszerű rendezés.

Katonai egyezményt köt a francia kormány a szovjettel

(PARIS.) A „Petit Parisien” értesülése szerint, a genfi tárgyalások után Litvinov szovjet külügyi népbiztos Párisba megy, ahol a francia kormánnyal tárgyalásokat folytat a francia-szovjet katonai egyezmény megkötésére. Litvinov Párisban csak előkészíti a talajt a további tárgyalásokra, a végső megegyezés ebben a tárgyan a jövő hónapban jön létre, amikor a francia katonai delegáció megy

Moszkvába. A párisi lap megemlíti, hogy a francia-szovjet katonai szerződés megkötése már Herriot oroszországi látogatása során aktuális volt, azonban közbejött akadályok késleltették az egyezmény megkötését. Pilsudsky marsall, a lengyel diktátor erős ellenzője a francia-szovjet együttműködésnek s valószínűleg ezirányban is kell a francia kormány tárgyalásokat folytatson.

Junius 5-én kezdődik a parlament rendkívüli ülősszaka

(BUKAREST.) A kormány elhatározta, hogy a rendkívüli parlamenti ülősszakot junius 15-én nyitja meg. Ugyanekkor Slavescu pénzügyminiszter beterjeszti a kamarában a költségvetési javaslatot, valamint a büdzsével összefüggésben álló pénzügyi törvényeket is.

A RESTAURÁCIÓ ÉVFORDULÓJA

Azután junius 8-ig szünetet tart a parlament, majd a restauráció évfordulója alkalmából ünnepi ülőssre ül össze. Az összes pártvezérek és pártjaik delegációi emelik az ülést

magasztosságát, amelyen alkalmi beszédek fognak elhangzani. Ugyanekkor nagy katonai parádét rendeznek és a koncentrált katonai zenekarok a fővárosban monstre hangversenyt tartanak.

79 MILLIÓ ÚJ UTAKRA

A kisenevi miniszterközi értekezlet után kiadott kommuniké szerint különböző intézkedéseket határoztak el Beszarabia számára. Így többek között 79 millió lej irányoztak elő új utak építésére. 2 milliót a meglévő utak kijavítására és 17 milliót a hidajavításokra.

Két ember meghalt, három haladoklik a romlott rozsliszt miatt

(ISMAIL.) Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap este Fanfana Zalerol faluban. Ivan Sarbuc odavaló gazda rozslisztből kenyeret süített családjának. A liszt ugylátszik romlott volt, mert

a család két tagja rettenetes kínok között néhány óra múlva kiszorodott. A három életbenmaradt áldozatot eszméletlen állapotban a kórházba szállították. Felépülésükhöz kevés a remény.

Véres verekedéssé fajult a nézeteltérés a cuzista és vasgárdista diákok között

(BUKAREST.) Tegnap este 11 órakor a Cal. Pievnei-n levő diák otthonban több asztalt elfoglaló vasgárdista és cuzista diákok között hangos nézeteltérés támadt. Az incidens következményekép-

pen a politikai vita „parlament” méreteket öltött és a diákok a székeket és asztalokat egymás fejéhez vágdozták. A kavargás órási volt. A csinos összetűzés eredményeképpen négy diák, kö-

zöttük Nistor Gavril az állatorvosi fakultás hallgatója súlyosan megsebesült. Valamennyit orvosi segélyben kellett részesíteni. Nistornak egyébként betört a feje és a karján komoly természetű sérüléseket szenvedett. Azután minden lecsendesült.

FELHIVÁS A TELEKTULAJDONOSOKHOZ

(KOLOZSVAR.) Miután a kolozsvári telekkönyv átalakítás, illetve az új telekkönyv felfektetése befejezés felé közeledik, felkérjük mindazokat a tulajdonosokat, akik valamilyen okból idézés elenére sem jelentek meg a telekkönyvi bíróság előtt, hogy jöjfel-fogott érdekükben jelenjenek meg a telekkönyvi hivatal (törvényszéki épület) 60. számú szobájában mindennap délelőtt. Az elmaradt tulajdonosok másodszor is idézőt fognak kapni s elmaradás esetén a hibás bejegyzésekért felelősséggel tartoznak. — A telekkönyvi átalakító bizottság.

KEDDEN TARTJA A KOLOZSVÁRI GAZDASÁGI EGYLET ÉVI KÖZGYÜLÉSET

(KOLOZSVAR.) A Kolozsvári Gazdasági Egylet kedden, pünkösdi harmadnapján tartja rendezési közgyűlését a Magyar-uccai elemi iskola dísztermében. Az egyesület felhívja tagjait, hogy hátrálékos tagdíjaikat a közgyűlés napjáig fizessék be, mert az alapszabályok értelmében csak azoknak van szavazati joguk, akik tagdíjjal nincsenek hátrálékban. A közgyűlés napirendjének legfontosabb tárgya a kultúrház kérdése.

— RENDŐRI HIREK. A központi rendőrség bünyügyi osztálya letartóztatta Török Tamás Anna büntetett előéletű 43 éves asszonyt, aki Abrudán Juontól 2500 lej értékű ruhaneműt lopott el. A tolvajnót átadták az ügyészségnek. — A IV. kerületi rendőrségre egy Marie Juon névre kiállított indexet vittek be, amelyet az uccán találak. Az index tulajdonosa a hivatalos órák alatt a IV. kerületi rendőrségen Caraba komiszárnál jelentkeztek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK. Pakurar Ilona Tonđa. Levelezőlapja értelmében a rendőrségen eljártunk, de azon a néven a kértetnek nem sikerült nyomára akadni. Május 7-én Pop Alexandru néven valakit lefogtak s ideiglenesen, tekintve, hogy nem közveszélyes, a dolgozóházban helyezték el. Valószínű, hogy Pop Alexandru néven a kértetett szerepel, mert a közölt ismertető jelek egyeznek.

Select-Mozgó

A spanyol kölyök

elsőrangú vígjáték, csodásan szép revüjelenetekkel, főszerepekben Eddie Cantor és a legelegánsabb Goldwyn Girls.

Hétfői kezdettel: A shanghai-i fogolynő

rendkívül izgalmas cselekményű film, mely Kinában játszódik le, érdekes eredeti fevételekkel, főszerepekben:

Richard Dix és Gwill André

Vasárnap:

Megnyílt a Strandfürdő olcsó büfféje, ahol nyugodtan lehet fogyasztani, mert a kolumbácsi legyeket elverie az eső.

Gyallay Pap Sándor: Parancsolom: tűrni kell!...

A római epigram-író Juvenális szatirikus megjegyzésének a mintájára: „nehéz ma szatirát nem írni”, egy új magyar Juvenálisnak ezt a korszerű megjegyzést lehetne tennie: nehéz ma adysan nem írni... Ne értsen félre Gyallay Pap Sándor, a tehetséges ifjú költő: ez a megjegyzés jóhiszemű. A magyar líra ugyanis Ady Endre után — kivéve a Kassák-féle aktivista és konstruktív, de már bizarrságaiából meg tisztult versírást — még mindig nem szabadult fel a „pacsirtadőlés sirály” hatásától, akár gondolati, akár formai legyen is ez az Ady-hatás. A „Nyugat” megübb és újabb költői pártuzamosan viselik irónikon Ady és Babits költészetének utánérzett rezgéseit, gondolati vagy formai hatását. Ugyálszik, még mindig nem érkezett el az Ady után való új líra és új hang, amelyet a változatosság kedvéért csak szóróvényszerűen esendítenek meg az új népszerű hangok költői, ezek viszont Petőfi lángelke nélkül, Petőfi hangja emlékeztetnek...

Ez az előjáróbeszéd csak annyiban vonatkozik Gyallay Pap Sándor legújabb versekhez, amennyiben ez az Erdély talajából kinőtt, sokatigéző tehetséges és komolyhangú lírai költő eredeti élményeit és gondolatait gyakran Ady-szófitésekkel és adyszerű címekkel fejezi ki, holott legértékesebb versei azok, amelyekben ezektől a nagyhangú jelzőktől és modorosságoktól teljesen megszabadult.

Ilyenek többek között: A rózsafát nem adom! Most add vissza a szívem, Néhány bús strófa sápadt szerelmünkről, Hősi ének öt koporsóról, Nyugtalan lelkiismeret verse, Hiába, csak lezuhanunk, Anyám rosszat érez... című költemények, amelyekben huszonhétéves koráig átélt szerelmi csalódásait és családi bánatát mélyről jövő, egyéni fájdalommal és igaz művészetével zengi. Ugynevezett program- és harcok versei azonban már az eredeti élmények mellett is inkább újra értékelteként, mint újszerűként hatnak. Szerencsére, ez a kis lírai elkalandozás nem sokat von le Gyallay Pap Sándor költői tehetségéből, mert aki olyan verseket tud írni, mint az említettek és hozzájuk hasonlókat, az a legnagyobb reményekre jogosító poéta s csak fiatalos harci kedvén mullik, hogy egyre fejlődő tehetségét és képességeit a jövőben a mély és tisztá költészet éntetlen, szűz tavában fürdesse és növelje. Reméljük, hogy a fiatal erdélyi költőről a közeljövőben még sokat hallunk a modern magyar irodalom berkeiből.

Gara Ákos.

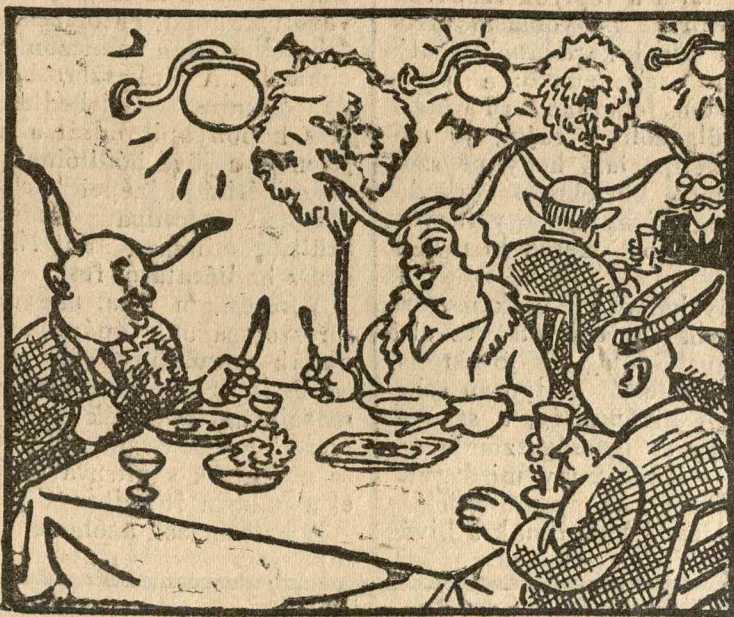
Minden rendszerű

Töltőtollat

a legkomplikáltabb töréseket is javítjuk. — Javított tollat felfényezve, mint új tollat kapja vissza. Régi, hasznavehetetlen tollat becsereljük, vagy kivánsága szerint átalakítjuk. Töltőtollak tisztítását, ujonnan polírozva 15 lejért vállalunk. — Javítások garancia mellett történnek.

FEHÉR

írógépvállalat és töltőtolljavító műhely Cluj, Str. Regina Maria 2. Telefon: 11-09. Kérjük a címre ügyelni!

Mérgek legyenek ellen városunkban is az éjszaka
nyújt biztos védelmet.

Bosszura készül a kipofozott muzsikus cigány

A Közismert ügyvédi irodában nagy a tolongás. Jönnek a sikasztók a legbecsületesebb arc-cal, jönnek a bicskás legények, a megkárosítottak, megbicskázottak stb.

Végül pedig megjelenik az én emberem: egy füstös cigány. — Akárcsak a szindarabban. Dagadt szemével ijedten pislog. Fló-na alatt a falhoz vert hegedű. De mindezeket eltekintve möre komma „kezei csokolja a nagyságos üdvögy urnak és a jelenlevőknek”. Szívesen hegedülne valami szép — bicskaéllal letompított — hangfogós halk muzsikát, de hát beláthatják az urak... az urak beláthatják, hogy félrebillent fejű zenészünknek valaki erősen a nyaka közé csordított.

— Csunya állapot — sóhajt a muzsikus. — Azt sem engedik, hogy az ember nótázzon pénzért. Az éjjel a Pata-uccából jöttem haza. Utközben betértem egy vendéglőbe és illedelmesen a füle

alá huztam először a korcsmáros urnak. Ő elfogadta a zenémet, mert engedékenyen rugott belém, mire a vendégek közelébe mentem. Két óráig huztam a vendég urak fülebe a jó ropogós — és bus magyar nótákat...

Aztán tányéroztam... vagyis csak akartam, mivel megérkeztek a rendes fizetett zenészek és engem a korcsmáros ur kirugott. Olyan pofot adott, hogy a söntés mellől az ablakpárkányhoz vá-gódtam. A hegedűről instálom alállsan, leszakadtak a hurok mert a nagyságos vendéglős ur kirugott és a hátamhoz verte a muzsikát...

Lényegében körülbelül eddig tart a sértett panasza, aki most már perelni akar, ha addig él akkor is...

...Legalább egyszer — majd ott a bíróság előtt — akarja amugy Isten igazában „elhuzni” a korcsmáros uram nótáját...

(p. j.)

Az emberiség álma: a IV. dimenzió

A fizika törvénye szerint az emberi elme csak három dimenziót ismer: a hosszúságot, szélességet és magasságot, vagy vastagságot. Ezt a három dimenziót számértékben a matematika törvényei fejezik ki. Az emberi tudomány azonban már régóta kutatja azt a titkos 4-ik dimenziót, amely az ugynevezett spirituális, vagyis szellemi kiterjedést határozza meg. Az egyre fejlődő okkultista tudomány már élénken foglalkozik is ezzel a rendkívül érdekes kérdéssel, amelynek megfejtése az emberiség legnagyobb álmát alkotja. Legutóbb dr. Carl Numelter osztrák miniszteri tanácsos tartott szennációs előadást a bécsi okkultista klubban „A matematika és okkultizmus IV-ik dimenziója” címen, amelynek során a következő rendkívül érdekes kejeleltéseket tette:

— Mi már annyira jutottunk, mint három dimenziós emberek, hogy képesek vagyunk erre hivatottak körében egy bizonyos síkba bezárt sík lényt, mint valami árnyat, síkjából kiemelni, anélkül, hogy az illető kört áttörnők

arólkül, hogy ezek a két dimenzióú lények megérthetnék. Ha most ezt a logikát tovább építjük, akkor képesek leszünk az embert a negyedik dimenzióból is kiemelni, mint egy embernek a szívéből összevarrni anélkül, hogy a testét megsértenők. A negyedik dimenzió ura tehát a láthatatlan bűvészsapka varázslója, aki csodákat tehet és mindenható.

A modern fizika s főleg Einstein professzor relativitási elmélete az időt tekint a negyedik dimenzióknak. A tér és idő közötti összefüggést már Langrage híres francia matematikus a 18. században és Kant Imanuel, a világhírű német filozófus is felismerték. Sőt ma már a mindennapi életben is valamely eredménynek, mint például egy tárgy helyének a meghatározására négy dimenzió szükséges. Azaz a három dimenzióú térhez még az idő is, amelyben az eredmény végbemegegy, azaz a tárgy a megfelelő helyen van. Innen származik az a nehézség, hogy egy madarat röptében lelőhessünk vagy gördülő biliárdgolyót a dákóval eltalálhassunk. Ugyan

is ezekben az esetekben egy dimenzióval több, azaz négy, illetve három dimenziót kell meghatározzunk.

A spiritiszták ezért jogosan hiszik, hogy a negyedik dimenzióból való lényt: az ugynevezett szellemet érzékelni tudják.

Az egyetlen momentum, amelyben mi földi halandók, akik előtt még nemcsak a negyedik, hanem az alsóbbrendű harmadik dimenzió is ezideig teljesen érhethetlen — közeledhetünk a negyedik dimenzió létezéséhez: az emberi álomhoz, amelyben tér és idő összevagyul s amely be mi a fizika törvénye ellenére egy időben lehetünk két helyen és különböző életkorban. Ha ezt a gondolatot következetesen tovább fizikáljuk, elérkezünk a Mindentudó Isten vallásos fogalmához, aki hitünk szerint mindent lát, ami azelőtt volt, ami van és lesz s aki az időt mint negyedik dimenziót uralja. A tudomány feladata mindazt, ami ma még megmagyarázhatatlan, tehát okkult módon jelentkezik, kifizír-készni és megmagyarázni. Jelenleg azonban még nagy kérdés, hogy a tudomány megmagyarázza a fény, a villamosság, a nehékedés, a delezesség és más érthetetlen fogalmak mibenlétét.

Mesterséges „csókajkak”

A történet ezuttal nem amerikai.

Egy londoni kozmetikus orvos, aki nagy praxisnak örvend, jelentette be a napokban hogy számos női páciense ugynevezett „csókajkak” előállítására szolitotta fel őt. A londoni orvos természetesen eleget tett és továbbra is eleget tesz a hölgyek furcsa kívánságának, amelynek forrása az új divat, mely a szerelemben felkunkorodó felső ajkat ir elő. A modern szerelemhez szükséges „csókajkak” előállítása csak műtét után lehetséges, ami az ajak teljes elérzékleledésével fenyegeti a hölgyeket. A divat érdekében azonban a hölgyek ezzel a veszélyel is dacolnak.

A megszépítés divatja egyébként Londonban a férfiakra is áterjedt. Nemrégiben az alvarai maharadzsa, a leggazdagabb indiai fejedelmek egyike vetette magát alá olyan megfiatalító műtétnek, amely a leghiubb asszonynak is dicsősé-gére válna. A maharadzsa, hogy fáradt arcvonásait eltüntesse, operációval eltávolíttatta a könnyzacskóit és a szeméi környező szarkalábakat, valamint az állának feltűnő ki-növést. Ilyen és hasonló mű-tétek azonban napirenden vannak a londoni férfiak között.

Ugyálszik, Londonban jól megy az embereknek.

Szobafestőt?
Csak GRATZ!
Telefon: 7-49.

Str. Memorandului 20,
„Saguna 16,
Filicescu 15. sz.

Ha **KEREKES** bácsinál iszol, eszel, akkor beteg soh'sem leszel! **FLEKKEN** sütés meg-Erzsébet-kezdődött! ut sarkán

Verescsagin

Port Artur kikötője körül felvonult a hatalmas japán flotta. A kikötő egérfogójában a cári Oroszország egyetlen reménysége az oroszok keleti flottája. Megbujik, holott feladata az lenne, hogy megakadályozza a japán csapatok partraszállását. Makarov tengernagy áll az élre s a flotta vezérhajóján, a „Petropavlovsk”-on ki akar törni az ellenséges gyűrűből. A parancsnoki hídron ott áll mellett a 62 esztendő Verescsagin és figyelmezteti a tergernagyot: nem tartja-e különösnek, hogy a japán hadihajók óriási távolban cirkálnak és egyáltalán nem félnek a hatalmas orosz tengeri haderőtől? Nyilván tengeralattjárók vannak! — kiáltott fel Verescsagin, de Makarov nevetve intett: tudnunk kellene róluk és ha nem tudunk, akkor nyilván nincsenek is tengeralattjárók! A „Petropavlovsk” kiment a portarturi öbölből, egyetlen pillanat alatt mérhetetlen robbanás lángtengerébe merült s hajót, embert elnyelt a tenger, ennek 30 esztendeje. Így halt meg a háború iszonyatainak nagy festője, Vaszilij Vasziljevics Verescsagin.

Az orosz cárizmus hajója ugyancsak itt kapta az első nagy léket.

Napjaink, esztendeink nem kedveznek a muzsáknak, hogyan kedveznének hát Verescsagin emlékezetének, amikor muzsája a legkomorabb valóságot szólaltatja meg az emberiség gyalázatáról. A 19. század polgári békeapostola, Szuttner Berta Verescsagint a békemozgalom egyik legnagyobb agitátorának hirdette. Verescsagin jellemrajzából azonban nem derül ki, hogy háborúellenessége ennire céltudatos lett volna. Ám mivel éppen művészi ösztönössége és izzó temperamentuma állította szembe ezt a festőt — aki époly szenvedélyes katona volt, mint festő — a népek vágóhídjával, izgalmas fölkiáltásai annál értékesebbek a kultúremberiség számára.

Halálának 30 éves fordulójánál körül már kevés szó esik róla képei csöndesen hallgatnak a moszkvai és a leningrádi múzeumokban, amelyek körül a levegő ezidőszerint is nem éppen antimilitarista természetű.

Tengerésznek indult, művészi vágyai azonban a festői pályára terelték. Fiatal korától mindvégig kalandvágya ragadta magával, beutazta Indiát, Szíriát, Palesztinát. Közvetlen benyomásai alapján annyi realizmussal festette meg Krisztust és környezetét, hogy a katolikus egyház haragját magára zúdította, a „Szent Család” című képe ellen Bécsben merényletet is követtek el. Életének nagy művei azonban a háborús képei és azok, amelyek az ember véres megaláztatásáról

eltiprásáról szólnak. Járt Szíbiában, látta a foglyok szenvedését. Megírta benyomását arról, hogy a foglyok karavánok útja egyetlen nagy temető: a foglyok kimerülten, félholtan hull a hóba keresztül-gázolnak rajta, jó mélyen beletiporják, hogy ne szalagálhasson a közlekedés akadályául, legföljebb egy-egy fagyott kéz vagy láb mered ki rettentően.

A hány háborút csak megért mindegyikben résztvevett. Az első sorokban. Gyalog- és lovasrohamokat vezetett. Súlyosan sebesült. A kíváncsiság, a szenvedély vagy az igazság szomja vezette? — lehet, hogy mindegyik. Rémeiket fest: az orosz nihilisták, a lázadó hinduknak a kivégzését. 1877 telén Szkobelev tábor-

nok mellett ott van az orosz-török ütközetekben és megfesti a behavazott katonát, az őrszemét egy áthatolhatatlan hőmezőn ezzel a címmel: „A Sipkaszoróban minden csendes.” Hírhedten izgalmas koponyapiramisát a mult, a jelen és a jövő hódítóinak ajánlja szibériai tájképei lélegzetfogytatóak és csupa tragikus feszültség mindaz, amit Napoleon orosz hadjáratairól fest.

Verescsagin óvta, nagyon óvta Oroszországot Japántól, látva annak nagyarányú fegyverkezését és figyelmeztette hazája hatalmasait, ne becsüljék le ezt az ismeretlen ellenséget. Figyelemre se méltatták s játszva indították el a háború furiáit.

A hatalmasok azóta sem tanulnak.

Gara Ákos:

ECCE HOMO!

Arcán a fájdalom ver bús tanyát,
Sebzett kezében csúfot úz a nád,
Vérfojtos homlokán tövisből glória,
Imé az ember ez: szegény ács szent fia.

(Pilátus: Ecce homo! Bölcsen mosom kezem,
Ez ember ártatlan: nem vétkezem!)

Aszkéta vállára vessző sujt vadul,
Szelíd szemek közé szennyes száj nyála fut,
Tépett a köntös, biborrongy lehull:
Az élet én vagyok, igazság és az út.

(Farizeusok: Zsidók királya, balga lázadó,
Miénk a nép, a fegyver és adó!)

Ostort, gyalázatot, bús börtönt szenvedett,
Bolond nép bosszusan vetett reá követ:
Bitófa vár reá, ki új Istent követ.

(Nép: Feszítsd meg őt s a latrot add nekünk,
Isten fiáért nem kezeskedünk!)

Nehéz keresztet róttak egybe,
Ember fiát gyalázza egyre,
Latrok között üzték a hegyre.

(Mária Magdaléna: Sebes lábát csókban fürösztöm én,
Ővé a lelkem s lelke volt enyém!)

Nem vált be a rák nagy garral beharangozott gyógyszere

A rákbetegeket újabb csalódás éri majd, amikor megtudják, hogy a nagy szenzációként beharangozott új rákgyógyítási mód, amelyet Fichera milánói profesz-

zor fedezett fel, nem hozta meg a várt eredményeket. A professzor mult év őszén a madridi rák kutató-kongresszuson ismertette az általa feltalált rákgyógyítási

módszert, amely annyira megnyerte a szakkörök tetszését, hogy a Farbenindustrie, a világ legnagyobb gyógyszergyára vállalkozott az orvostanár által összeállított gyógyszer, illetve szelvényanyag gyártására.

Az új gyógyszer fiatal állatok különböző szerveinek kivonatából készül, amelyet a rákbetegeknek befecskendeznek. A gyár a gyógyszert „Fichera 365” néven alatti hozta forgalomba. A „Fichera 365” hamar népszerű lett és a gyár magánosoktól is rengeteg rendelést kapott. Olyan betegek, akik operáció előtt állottak, arra kérték orvosukat, hogy kísérlejk meg az injekció használatát és sok olyan beteg, akit sugárzással gyógyítottak, inkább az injekcióval való gyógyítást választotta. A Farbenindustrie most mégis elhatározta, hogy egyelőre beszünteti a „Fichera 365” nyilvános eladását, mert az orvosi szakkörök véleménye szerint ez a gyógymód semmiesetre sem teszi feleslegessé a régebbi rákgyógyító módszerek alkalmazását. A jövőben a „Fichera 365” nevű gyógyszert csakis klinikák és kórházak kaphatják.

— KACAGJ, BAJAZZÓ! Kacagj, szegény bohóc! Kacagj, hogy a közönség is kacagjon! Hiszen az a foglalkozásod, hogy kacagj és kacagjass. Kalifornia egyik városában a közönség hahotája közben halt meg Tiach, Amerika egyik leghíresebb bohóca. Mutatóanyag közben az egyik merész bukfcenél fejével né kiugródott a padlónak, fölkel, ide-oda tántorgott, rázkódott és rángatózott. A közönség haholázott és tomboló tapsal jutalmazta az „élethű” mutatóanyagot. A bohóc tránytalanul ide-oda keringett, majd megbóltott és a nézőközönség hahotája közben elvágódott és ott maradt mozdulatlanul a padlón. Az istállómenter észrevette, hogy valami nincs rendjén és kiűztette a porondról. Miközben a közönség tapsolt, hogy kihívja kedvenc bohócát, az orvos már meg is állapította a halál bekövetkezését. A közönséggel nem merték közölni a halál hírt. A közönség csak másnap tudta meg, hogy a bohóc halálusáját kacagta és tapsolta végig.

— A SÍRKŐ ÉS AZ IGAZSÁG Naiv ember ez a Thomas Dymond. Olyan naiv, hogy érdemes naivságára néhány sort vesztegetni. Ez a derék edmonti angol iskolagondnok szóról-szóra elhitte azokat a dicsérő szavakat, amelyekkel nyugalombavonulása alkalmával bucsuztatták. Annyira elhitte, hogy még sírkőére is rá akarta vésetni. Nemrégiben azzal a kéréssel fordult az edmonti városi tanácshoz, engedjék meg neki, hogy még életében fölállíthassa sírkővét a következő fölirattal: „Thomas Dymondnak szerető emlékezővel. Igen kedves természetű ember volt a megboldogult mindenki szerette, aki csak ismerte”. De kegyetlen csalódás érte a egykori iskolagondnokot. A városi tanács engedélyezte a sírkő fölállítását — de felirat nélkül. Hiába érvetelt, hogy szóról-szóra emlékel a szavakkal bucsuztatták, a városi tanács arra az álláspontja helyezkedett, hogy más a valóság. A szó elröpül, az írás meg nem rad. Ezért aztán nem engedték meg Thomas Dymondnak, hogy a sírkőére ezt írassa: „mindenki szerette”. De legalább megtudta, hogy mi az igazság és ebben az álszent világban ez is valami.

Hölgyeim!

Veszély nélküli tartós ondulást, villany nélkül, 6 hónapi garanciával. Valamint hajfestést felelősséggel, ugyanintén vas- és vizondulást legszebb kivitelben készít.

Terkál-szalon,

Cluj, Reg. Ferdinand 33.
Élián-ház. — Vashid mellett.

Clujon legolcsóbban, legszebben és a legdivatosabban

Czink

modernül berendezett kelmefestő és vegytisztító gyára dolgozik!

Az elsodort nemzedék

Irta: Halász József

1.

Valóban azt hiszik, akik kiadták a rendelkezéseket, hogy egyenruha-kényszerrel és egyéb szigorú tilalmakkal megoldják, vagy csak részben is orvosolhatják az elferdült lelki fiatalság problémáját? ...

Példák bizonyítják, hogy gyökéres rendszerváltozás nélkül a legdrágább rendelkezések: bőrőr, sőt a halálbüntetés sem riasztja el az embereket a büntetett elkövetésről. Lopnak, rabolnak, gyilkolnak, noha a megtorlás majdnem minden esetben nyomot követi a bűnt.

Különös, hogy ez a kézenfekvő igazság mégis csak nagyon kevés embert gondolkoztat meg. Pedig mint mindenben a kerek világban: ezen a téren is az oksági törvény ellenállhatatlanul érezteti hatását. Nincs okozat ok nélkül. Már Taine megmondotta: „Bűn és erény termékek, mint akár a cukor vagy a vitriol”. Cukrot is, vitriolt is csak bizonyos feltételek és adottságok között lehet előállítani. A bűn mindenféle formája is csak megfelelő körülmények között burjánozhat el. És volt-e valaha alkalmasabb talaj a legrettegetesebb bűnök kivirágztatására, mint a mi napjainkban?

2.

Pontos diagnózis nélkül nincs megfelelő orvoslás. Aki becsületesen gyógyítani akar, annak nem szabad visszariadni attól, hogy a bajok gyökeréig nyúljon le. Kapcsoljunk ki most minden egyéb társadalmi és gazdasági kérdést s csak a fiatal nemzedék ügyét vegyük szemügyre. Nemcsak elhatárolt, de világtünet immár, hogy a fiatalság nagy tömegei — lányok, fiúk egyaránt — ferde utakra tévedtek. Szekszuális kilengésektől a legotrombább és a legdurvább bűnökig semmi sem idegen tőlük. Példák? Bizonyítékok? ... Hiszen a szenzációt hajszoló napilapok ontják a szörnyűbbnél szörnyűbb esetek ismertetését. Szülőgyilkos gyermekekről, rablógyilkos síhederekről, betörőkről, tolvajokról s egyéb fiatalok gonosztevőkről a kulturvilág minden tájékáról hírt hallunk. Orvosok elképesztő adatokat tudnak felsorolni serdülő lányok, fiúk szerelmi életének következményeiről. Mindez annál kirívóbb, mert az esetek nagy hányadában nem műveletlen emberek ivadékairól van szó. Sőt igen sokszor a tanult s némi leg módos középosztály gyermekeiről ...

3.

Véletlen? ... dehogy is! A fiataloknak ez a szörnyűséges bűnhulláma cáfolhatatlanul megindokolható. Ma már a legbegyöpösödöttség koponyák is tudják, hogy az új nemzedék elsodródásának elindító alapok a világháború volt. A legfiatalabb generáció beleszületett abba az atmoszférába, amelyet a több mint négy éven át tomboló vérorkán szétárasztott a föld kerekén. A következmények megmutatták, hogy nem lehet embermilliókat büntetlenül egymás lemészárlása

ra kényszeríteni. A háborús propaganda szervei hintették el leginkább azt a magot, amely most ilyen kései furcsa virágokat terem. A hazug és gonosz jelszavak beleették, belerágták magukat a lelkekbe s a háborús idők szülöttei — akiknek fogalmuk sem lehetett egy tisztultabb kor etikájáról — az embertelenség légkörében cseperedtek emberré.

4.

Am még a világháború szörnyűségei sem fertőztek meg annyi lelket, mint a békeszerződéseket követő idők hazugságai. A Mussolinik, Hitlerék s kis és nagy epigonjaik fűtik azt a katlant, amelyben a mai fiatalság erkölcsi és világnézete kotyvasztódik. Hiszen fasiszta dogma a „sacro egoismo” és Mussolini a pápája a „szent önzés” evangéliumának. De Hitler, Göring, Goebbels a mesternél is nagyobb tanítványoknak bizonyultak e téren. Nemzeti, sőt keresztény jelszavak mezében barbár gyűlölködést ültettek el a fiatalok lelkében. „A nemzet és a faj a legnagyobb szentségek, e kettő nevében minden szabad!” Ez a veleje a tanításainak s ahol ez az új ige gyökeret vert, gyűlölet és nyers bosszu szabad prédája lett minden, ami humánus.

Lépésről-lépésre nyomon lehet kísérni ennek az antikrisztusi tanításnak romboló hatását. Láncszemszerűen kapcsolódnak egymáshoz okok és okozatok. Ha a cél csakugyan szentesíti az eszközt s ha a nemzet és a faj nevében rombolni és ölni is szabad, mi kézenfekvőbb, mint az, hogy ettől a tudattól, a korlátlan cselekvési szabadság hívéseig már csak néhány rövid lépés az út.

5.

Borzasztó a hazug és gonosz jelszavak hatása. A gyűlölködés szelleme mellett a hiúság és kapzsiság démonait is életre keltették

Ne csodálkozzunk az önzővé és ridegszívűvé vált fiatalságon. Hiszen ők azt látták és hallották, hogy a hazafias jelszavak legtöbb esetben arra jók, hogy segítségükkel más nemzetiségűek vagy fajaik elöl elkaparintsák az életlehetőségeket! Megint Taine-idézet: „A puritánok Jézus Krisztust mondanak, de haszonra gondolnak”. A fiatal lélek pedig hamar megérti, hogy mi hasznos az ő számára ... És aki úgy tudja, hogy neki nemzete vagy faja érdekében minden szabad, könnyen összetéveszti a saját egyéni javát az állítólagos közérdekkel.

6.

Csodálni való ez? Nem ... Ha akadhettek bírák, akik templomgyalázókat, fosztogatókat és rombolókat futni engedtek, ha gyilkosok abszolutiót kaphattak és a hazafiasság glóriájával körítették a fejüket, akkor természetesen következménynek kell tekinteni, hogy a „nekünk” mindent szabad” mentalitással átitatott lelki síhederek közül sokan rablóvá, vagy szülőgyilkossá zülltek.

Bizony, nagyon elkésett az a általános felhorkanás, amely a sürű egymásután kirobbanó fiatalok gaztettei nyomán támadt. Felelős tényezők most már hiába sopánkodnak s rendeletet rendeletre hiába ontanak ... Csakugyan azt hiszik, hogy ezzel megállíthatják a fiatalok további lelki züllését? ...

Tévednek.

Mindez csak tüneti kezelés. Annyi, mintha flastrommal akarnák a megfertőzött vérűek genyinyes kiütéseit eltakarni.

A baj gyökeréig kell lenyúlni ha valóban orvosolni akarják a rothasztó kórságot. A gyűlölködés szellemét s e szellem prédikátorait kell elsősorban kiseprűzni a világból, hogy igazi gyógyulás következhesse be.

De amíg világszerte lesznek ta-

nárok és papok, akik katedrálról, illetve templomi szószékről a gyűlölet evangéliumát hirdetik, amíg önző politikusok egyéni érvényesülésükért büntetlenül törvényellenes cselekedetekre bujtogathatnak, amíg akadnak elnéző bírák, akik a hazafias okokra hivatkozó rombolókat és gyilkosokat mentesítik gaztettük büntető következményei alól, nem remélhető semmiféle erkölcsi javulás. Ebben a megmérgezett atmoszférában mindegyre inkább elsodródik a fiatal nemzedék.

Az arany és a munkanélküliek

Milyen messze is vannak ezek egymástól: az arany és a munkanélküliek! De az elszánt akarat és az elkeseredett szerencsétpróbálás mégis közel hozza őket. Nem úgy, hogy a munkanélküliek aranyat tudnának szerezni hanem úgy, hogy megpróbálnak aranyat mosni. Nem az aranyláz hajtja őket, egészen más láz: a családfenntartás gondjainak a láza.

A Mura- és a Dráva-folyókában hosszú évszázadok óta folyik már az aranymosás. Kegyetlen, nehéz, sok türelmet igénylő munka ez, amit csak akkor végeznek az emberek, amikor nem tudnak más munkát kapni. Akkor állanak be a vízbe aranyat mosni.

A Mura és a Dráva vidékére most elindult három nagykanizsai munkanélküli is, harcba a sárga ördög ellen. A három vállalkozó szellemű aranykutató közül az egyik, egy mérnök, újfajta mosógépet is szerkesztett és reméli, hogy ezzel eredményesebben tudnak dolgozni. Hármannak és a munka eredményén egyforma arányban osztoznak. Nem kalandorok, nincsenek kalandos vágyaik, még csak azt sem remélik, hogy meggazdagodnak. Dolgozni akarnak és élni. Megélni. Ezért indultak el az arany után.

Ugy gondolják, hogy az arany, amely néhány embernek munka nélkül gondtalan életet és hatalmat jelent, nekik talán meghozza a száraz kenyeret.

Gyallay Pap Sándor:

Fohász hull a Pünkösdi-utra...

Született, mint más. Igazabban szenvedett, mint akárki más. Meghalt, hogy éljen! ...
Meglátogat hitcsengettyűn csilingelve,
hogy a sikoltó-lelkű, santa ember
riadós láz-éjjelein: ne féljen!
Heródes-csúfolt Istenlángos véréen
kivirágzott az Ige,
hogy a tizenkét hű Tanítóány martírságát
büszkén szedje az Evangélium örömrímbe.
Kishitűek, nagy hittal vallják: Feltámadt!
Kétkedő századok ködös ormán
a Mester lelke ma már mirtuszosan vágat.

Pogányan kialudt vétékes évek romján
Világot átlengő hódotat-tűz lobog,
lassan-lassan megtér a megbotlott Mindenség:
az Ur megvetett szíve már lenn a sáros,
szennyes földön elepenen dobog
A lator, epe- és ecet-kináló bűn-lándzsás had
a Keresztre kalapemelve tekint.
Zúg a pünkösdi-harang, minek meleg zsongása
a tikkadt ajkakra hitkevert vigaszt hint.
Leáll az Élet: a nagy Vétekmalom. Város, falu
szent, forró égi-álomba alél, ezerbárat-fátylas
szem rebben sirva az Urra,
Kenyeret, békét kér, fohászt hintve
az Örök-Mester lába elé: a Pünkösdi diadal-útra.

— KI ÖREGEBB? Az utóbbi időben divatba jöttek a legöregebb emberek. Eddig Zoro Aga vitte a pálmát, akit 156 esztendejével kiáltottak a világ legöregebb emberének. Valahogy úgy voltak vele, hogy aki nem hiszi az járjon utána. Most aztán Zoro Aga dicőségén fölbuzdulva, két öreg afgán is igényt tart a legöregebb jelzőre. Feldühödve jelentek meg a peshavari katonai parancsnokságon és méltatlankodtak, hogy egy ilyen ifjanc, mint ez a Zoro Aga akar a világ legöregebb embere lenni az ő 156 esztendejével. Kijelentették, hogy ők tartanak igényt erre a dicőségre, mert az egyik, Ramzán Khán 170, a másik, Hadzsü Gül 180 éves. Ha így halad az öregek persenye, akkor rövidesen jelentkez majd a 200 éves ember is, ha ugyan Zoro Aga türi a szenny konkurrenciát s hirtelenében nem emeli föl éveinek számát 256-ra. Elvégre ha 156 éves lehet, miért ne lehetne mindjárt 256 éves? ...

Régi török kincsek után kutatnak Karánsebesen

Mi a legenda és mi a valóság?

(KARÁNSEBES.) Szénaitatú szekerek dőcögnek az uton. A lovak fáradtan kapaszkodnak a kövezeten és fehéringes parasztok bandukolnak a szekerek mellett. Este. Karánsebes egyik félreeső telkén, a szurós drótkerítés mögött egy magas, szikár, izzadságtól nedves férfi áll. Már nyakig áll a gödörben, de még mindig szorgalmasan dobálja ki a földet. Körülötte turkálások, gödrök és az egyik földhányásról fiatalleány bányáslámpája világítja meg a kis területet.

A munka szorgosan folyik.

MIT REJTET A FÖLD
MÉLYE?

Egymásra borulnak a földhányások, a gödör mélyül, a szorgos kéz aranyat keres.

A hagyomány szerint ezen a telken, amikor a karánsebesi török tábor megszünt, boltozott pincében, alagutakban nagymennyiségű arany- és ezüstpénzt helyeztek el, illetve zárt ládákban így biztosították a visszavonuló török csapatok.

A területről tereprajzot készítették.

A kutatók állítása szerint a múlt század nyolcvanas éveiben egy török ur végzett kutatásokat. Először a városban végezte ku-

tatásait tervrajza alapján, majd Lindenfeld, Wolfberg környékén és az erdőkben kutatott.

Most az egész vidék furcsa, lázban ég. Bisztra völgyében Hát-szegig, Orsováig a granicsár területen mindenki ás, mindenütt ásnak, mert biztosra veszik, hogy a törökök kitakarodása alkalmával temérdek kincs maradt hátra, melyeket a hegyek között ástak el.

Az erre vonatkozó vélemények megoszlanak. Egyesek szerint a törökök visszavonuló hadiútja a temesvári víből a Ilavasföldre vezetett. Mária Terézia szintén erre felé épített utat a telepítések alkalmával. A két országot természetesen megváltoztatta a terep képét. Az a hit, illetve rege, hogy a pincés pince az út mellett, a pocsolya és fák között épült volna, ma már nem vezet nyomra.

ARANY- ÉS EZÜSTPÉNZ
LELET AZ AJTÓKÜSZÖB-
BEN

Később, amikor a vasgyárat építeni kezdték és a gyár körül munkáslakásokat helyeztek el, amikor a régi urvartájakat lerombolták, a kőművesek egyik ajtóküszöb alatt tízenhat tekercs

Mária Terézia aranyát és ezüstöt találtak. A pénzt elosztották maguk között és hallgattak.

A BUVOS TUKOR MINDEN
ELREJTETT KINCS NYO-
MÁRA VEZET

Két esztendővel ezelőtt Sindenföldön előállt egy Roman George nevű tízéves suhanc, aki előadta, hogy egy bűvös tükör segítségével megtalálja, hol ástak el nemes fémeket. A babonaőrület extázisba hozta a kincskeresőket s valósággal bálványozták a fiatal suhancot.

A bányászok természetesen más véleményen voltak. Hitük s állításuk szerint a nemes fémek éjjel foszforeszkálnak. S ahol jelen pillanatban ásnak, a klímatis hatás miatt látták a foszforeszkálást.

A kincskeresők szemei fénybeborulnak, ha az elásott aranyról beszélnek és a határőr vidéken kérges, inas kezükben fényleni kezd az ásó, amint belevág a Munte oldalába.

A falu csendes. Kihalt. Csak a drótkerítés mögött levő telken, mintha szentjánosbogárka villogna, hímáldozdik egy fénylő bányáslámpa a leányka kezében

gény, aki naponta friss sütemény vitt neki, meggyilkolva találta.

A legény sokáig csengetett az ajtón, de senki sem mozdult s mivel az ajtót is zárva találta, gyanusnak tünt neki a dolog. Rendőrt hívott, aki azután lakatosérrel küldött. A kis műteremben mindent feldulva találtak és az egyik állólámpa alatt hevert élettelenül az öreg Lelong nagy vértócsában. A gyilkosa valami súlyos tárggyal fejbesejtotta. A szamos fotografikus készülék között egy filmkamara, amelyet Lelong kísérleti célokra használt, abban a pillanatban, amikor a gyilkos a helyiségbe lépett, éppen működésben volt. Az öregember, akinek álmatlanságban szenvedett, éjszaka is, amikor a gyilkos behatolt a házba, kedvenc foglalkozását üzte és kísérletezett. Valószínű, hogy nem is vette észre a gonosztevő belépését, aki óvatosan osont feléje. Így történhetett meg, hogy a filmkészülék automatikusan fényképezte az egész sorát készítette a gonosztevőről. Előhívták a filmet és nem kevesebb, mint huszonöt kép alakult ki rajta, egy ismeretlen fiatalembről. Ezen az alapon felismerték a gonosztevőt Cheston személyében, akit aztán elfogtak. A bűnpör fő tárgyalásán Cheston beismerte a gyilkosságot és életfogytiglani fegyházra ítélték. Büntetését azután mosonként változtatta át halálos ítéletre.

A német

kiegyensúlyozottság

A valóság előbb-utóbb, de végzetes bizonyossággal kitöri a hazugságok nyakát és kiméltelentül leleplezi az ellene vétőket. Ilyen esei történt kicsiben a „Kölnische Zeitung“-gal. A lap ezt írta:

„Az új Mercedes-Benz turakocsi 280 kilométert ért el, siklik, mint a fecske, mégis földhöz tapad, soha ki nem ugrik, nem buk, dacsol. Mint deszka lapul a talajhoz. Matematikai pontossággal kiegyensúlyozva.”

Ugyanannak a lapnak a másik oldalán ez áll:

„Az új Mercedes-Benz turakocsi kiugrott az országútról, átszakított egy drótkerítést, kidöntött egy fát és összetörtén borult föl.”

Horogkeresztes lapokban tulajdos gyakran találkozunk a bukdácsolás nélkül, simán működő új kormánykocsi dicséretével. A kerítést átszakító, fákat kidöntő balesetekről szóló tudósításokat is mindig a másik oldalon találjuk meg.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ

MŰSORA:

Vasárnap, május 20-án délután 3, 5, 7 és 9 órakor: Az éjszaka lovagja Don José Mojica, a világhírű tenorista egyik legjobb filmje. Zenés romantikus kalandor filmsláger. Partnere: Mona Moris. Műsor előtt világhíradó. Helyre 10 és 12 lej. Hétfőn 3, 7 és 9 órakor: Az éjszaka lovagja. Zenés, romantikus kalandorfilm. Főszerepben Don José Mojica és Mona Moris.

Kedden és szerdán este 7 és 9 órakor utoljára: Az éjszaka lovagja. Zenés romantikus kalandorfilm. Főszerepben Don José Mojica és Mona Moris.

Düh ellen: fuvola —
fogyókuránál:
vadászkiürt

A zene és az emberi lélek közötti összefüggést kutatja egy különös tudományos intézet Bécsben. A neve: „Melothérapeutikai intézet”. A kutatások ebben a furcsanevű intézetben abból indulnak ki, hogy van zene, amely ábrándos hangulatba ringatja a hallgatót, vannak indulók, amelyek fölkaparják az emberi indulatokat, van vidám és szomorú muzsika. A zenére tehát bizonyos lelki jelenségek reagálnak, amelyek testi állapottal vannak összefüggésben. Már most melothérapeutikai alapigazság az, hogy a zene és a szervezet működése között bizonyos szerves összefüggés van. Ezt az összefüggést akarja a melothérapeutika gyógyító céllal kihasználni.

Ennek a tudománynak Franciaországban és Amerikában komoly kísérleti állomások vannak, de a kettő között némi különbség is van. A francia iskola a hangszerek kiválasztására fekteti a főszó, az amerikai a zeneszerzőkre. A bécsi intézet, amely nemrég alakult, a kettő között a középutat választotta. Az itt működő egyik orvos kijelentette, hogy a hegedű sokkal jobb és biztosabb stimuláló szer, mint a feketekávé, vagy az alkohol. A csellót nagy sikerrel lehet használni. A beteg, aki a bécsi melothérapeutikai intézetbe betéved,

idegcsillapítóul nem brómot kap, hanem bevezetik egy elsötétített szobába és eljátszanak előtte két-három csellódarabot. Azt mondják, ez a gyógy mód minden esetben használ. Düh ellen legjobbnak tartják a fuvolaszót és neurasthenia ellen a nagybögőt. És ami a nőket legjobban érdekli, a legtökéletesebb fogyókurának a vadászkiürt hangját tartják.

Az amerikai módszer, amely zeneszerzőkkel gyógyít, álmatlanság ellen Schubertet ad, idegesség ellen Brahms-ot, reuma ellen

Beethovent és vérszegénység ellen Haydn-t. A bécsiek már a könnyebb zenét is „sikerrel” alkalmazkazzák. Szerintük érgörccs és nikotinmérgezés ellen pompás hatású a bécsi valcer, akár Strauss akár Lehár.

Most már csak az a kérdés, hogy vajon milyen gyógyszert használjanak azok, akik éppen a fuvolaszótól vagy a nagybögőtől lesznek neurastheniások, vagy a bécsi valcertől lesznek idegesek.

Lefényképezte a rablógyilkost a nyitva felejtett filmkészülék

Chicago egyik börtönében felakasztotta magát egy életfogytiglani fegyházra ítélt rab, a gyilkos és betörő Cheston. A fegyenc öngyilkosságával egy érdekes bűnpör zárult le. Cheston a Franciaországból Amerikába vándorolt fényképész, Étienne Lelong-ot gyilkolta meg, rendkívüli körülmények között. Étienne Lelong 23 évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába és Chicagóban mint fényképész telepedett le. Tíz évvel ezelőtt nagyobb örökséghez jutott, amely lehetővé tette számára, hogy hivatásával felhagyjon és mint boldog magánzó élhessen passzióinak Chicago egyik kis kertés házában. Étienne Lelong teljesen egyedül lakott, felesége

már régebben meghalt s házassága gyermektelen maradt. Az öregedő ember nagyon megszokta a magányosságot, úgy, hogy még cselédet sem tartott. Kis háztartásának minden munkáját maga végezte és valósággal remeteéletet élt. Majdnem minden idejét egyetlen szenvedélyének szentelte: feladatául tűzte ki ugyanis, hogy egy új színfényképezési módszert talál fel, amely olcsóbb és egyszerűbb, mint az eddig ilyen eljárások. Háza cskájának tetőszobájában fényképtechnikai laboratóriumot rendezett be és ott rejtőzték, eprouvettek, fényképészeti és optikai eszközök között töltötte magános óráit. Egy napon azután az öreg Lelongot a pékle-

Siessünk gallérainkkal CRISTAL-hoz!

Amikor még csak dúsgazdag emberek vásároltak könyvet

Rége, különösen a könyvnyomtatás föltalálása és elterjedése előtt, aránylag gyakoriak voltak a csillagászati számokhoz hasonló könyvtárak. Abban az időben, amikor a könyvet kézzel írták, amikor legfeljebb néhány másolatban került forgalomba vagyamilyen munka, a dolog természeténél fogva ugyancsak meg kellett fizetni azért, hogy az ember könyvtárát gyarapíthassa. Persze, akkortájt irigylet és ritka vagyonnak számított már az 50-60 darabból álló könyvtár is. De ez nem csoda. Yung Lo kínai császáról feljegyezték, hogy 1403-ban elrendelte Confucius tanításának és a róla szóló feljegyzéseknek, valamint életrajzi adatoknak összegyűjtését és földolgozását. Őt teljes esztendőn keresztül folyt a hatalmas munka, amelyben több, mint kétezer tudós, husz „aligazgató”, öt „igazgató” és három „főigazgató” vett részt és amikor elkészültek: huszezer szakaszból állt a rengeteg anyag feldolgozása. Igazán érthető, ha ilyen hatalmas munkának az ára is hatalmas volt.

AMIKOR KÖNYVEKET CSERÉLTEK

A tulajdonképpen értelemben vett könyvkereskedelem a nyomtatás elterjedésével kezdődött, ami a könyv luxusjellegét egy csapásra megszüntette. De azért különös módon indult meg a könyvekkel való forgalom. Mint-hogy ebben az időben a kiadó, a nyomdász és a kereskedő még rendszerint egy és ugyanaz a személy volt, eléggé szűk keretek között bonyolódott le az egész üzlet. Később azután a könyvkereskedelem terén is, mint általában a gazdasági életnek ugyyszólván minden ágában, a csereüzletre rendezkedtek be. Különösen akkor terjedt el mindenfelé a kereskedésnek ez a legkezdetelesebb formája, amikor a harmincéves háború utórezéseiként a beköszöntött pénzüke a fizetőeszközökben való forgalmat hiheetlen mértékben megszorította.

Ivet cseréltek ívek ellen: így indult meg akkor nagyobb arányokban a könyvkereskedelem. A súly volt az egyetlen mérték és annak alapulvételével cseréltek gazdát a különböző kiadók-nál kinyomatott munkák. Nem tettek különbséget könyv és könyv között: egyenlő értékűnek minősítették minden nyomdai terméket és csak azt vizsgálták: hány ívből áll az eladni szándékolt könyv, amelyért természetesen ugyanannyi nyomtatott ívet kellett adni. Sőt egy strassbourgi könyvnyomtató azt is följegyezte, hogy igen nagy forgalmat bonyolított le, mert új „fizetőeszközt” fedezett föl: tiszta papírossal fizetett, mégpedig úgy, hogy kétszerannyi fehér papírt adott, mint amennyi kinyomatott ívet bocsátottak rendelkezésére.

Kezdetleges dolog volt ez a csereüzlet és meglehetősen tultermelés volt maga után; sokan csak

munkát, hogy azután legyen mit elcserélniök. A tultermelés azután árzuhanást eredményezett és akkortól kezdve ügyeltek azután a tartalomra, illetőleg az áru minőségére is. A kiadó alaposan megvizsgálta: mi az, amit nyomtatásra elfogad és amikor a könyv elkészült, magas árat állapított meg érte, hogy így minél kedvezőbb helyzetbe jusson a csereüzlet folyamán. Természetesen minden kiadó így járt el és ennek eredménye lett a ma már szokatlannul magas bolti ár, amely azidőtájt, egészen a 18-ik század közepéig, uralkodott a nemzetközi könyvpiacokon.

TÖMEGCIKK ÉS TÖMEGARAK

Azóta persze gyökeresen megváltozott a helyzet. A könyv —

különösen a legutóbbi évek során — tömegcikk lett és ehhez alkalmaszkodott az ára is. Gyors egy másutánban indultak meg mindenfelé az olcsó, filléres könyvvállalkozások és ma már viszonylag alacsony áron szerezhető meg az ember szellemi tápláléka.

Ugyancsak a mai idők megváltozott viszonyainak eredménye egyes könyvtömegeknek valószínűtlenül olcsó áron való piacra dobása. Ha a kiadót vállalat fizetési nehézségekbe kerül, vagy egyszerűen pénzre van szüksége, akkor egy tételben, poton áron megvált raktárának kisebb-nagyobb részétől; ezek a könyvek azután olyan olcsón kerülnek a közönség közé, hogy ugyyszólván még a papiros sem térül meg belőle.

„Van a Patak-uca sarkán egy kis palota...”

Még a lelkét is betenné az újból megnyitott zálogházba a szerencsétlen eladósodott, ha egyáltalán pénzt adnának érte

(KOLOZSVAR.) Még a lelkét is...

Nemcsak a karikagyűrűt. A zsebórát, amit nászajándékba kapott.

A hagyományos családi ékszereket, kelengyét, egyetlen jó ruháját,

...hanem igen, még a lelkét is zálogházba tenné a szerencsétlen eladósodott, ha egyáltalán pénzt adnának érte.

És soha sem váltaná ki.

Soha-soha.

Mert honnan az Isten csudájából szerezzen annyi sok pénzt? Annyit, hogy a kamatokra, kezelési költségekre és a megélhetésre elég legyen...

A Patak-uca sarkán van egy kis egyemeletes ház. Mondjuk,

hogy palota.

A sóhajok, a könnyek palotája.

És alul, földszinti lakás helyett zálogház.

Hej! 1934!

A kirakat üvegén még a friss mázolás nyomai, mint messzé fehéredett könnyek, ékesítik a hatalmas üzlet bejáratát.

„Nyitva reggel 9-től déli 12 óráig.”

Tehát mindenki, aki érdekelt, siessen, ha idejében pénzhez akar jutni.

Siessen! Loholjon!

És álljon féltve őrzött vagyonszájával a sorba. Hiszen kilenc helyett már korai nyolckor ellepik a „tolakodók” a pokoli bejáratot.

Amikor végre kinyílt a naftalin szaga, finom mérleggel és aranykipróbálóval ellátott üzlet, a forgalom olyan hatalmas, hogy a pulttól a küszöbig zsúfolódnak a szegények.

Morognak egymásra:

— Én, kérem, sokkal előbb jöttem!

— Nagyon sajnálom. Nekem is annyi jogom van.

— Hallgassanak! — vág közbe a hivatalnok. — Nem bírok dolgozni, ha...

És egyszerre siri csend lesz Mindenki hallgat.

Csak néha szakadnak a sóhajok.

Csak nagy ritkán hull a szorongók vállaira egymás szeméből a könny.

De az is úgy, hogy ne lássa, ne hallja senki...

Nem, azt ne lássák!

Éppen elég, ha reszket a tisztességben lezengyedett uriaszszony elsoványodott csontos kezze, amikor utolsó vagyonát, a karikagyűrűt, meg a kelengyének el nem használt maradványát a zálogos kezébe teszi.

— Kétszázötven kölcsön, — szól a tisztviselő. Így csináljuk meg?...

A kérdőjel egy másodpercig a levegőben marad, aztán rekedten elhangzik a válasz:

— Ha nem lehet többet, tessék így bevenni.

A kétszázötvenből pedig kézhez kap az áldozat kétszázhuszon hét lejt. Megkapja a zálogcédulet, amelyre rá van írva, hogy fizetve 300 lejt.

Három hónap múlva tehát 73 lejt ráfizetéssel ki lehet váltani a „kincset”.

Ki lehet váltani...

Ki szabad váltani.

Ki kellene váltani.

De Istenem, miből?

Honnan szerez a lerongyolódott munkanélküli intellektuel és iparos annyi „temérdek” pénzt?

Annyi sokat: 300 lejt 1934-ben.

Hiszen ez manapság többnyire csak a zálogházasoknak van meg engedve.

300?

Nem.

Hanem hárommillió. Sőt!

Mégpedig a mások könnyei árán, könyörtelenül... Egyszerű kamatokból...

Perényi János.

Építőmunkás-mozgóban:

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

A nagyváros forgatagában

Megható társadalmi dráma. Helyárak 8 lei.

Vasárnap, május 20-án 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőn 5, 7 és 9 órakor, kedden, szerdán 7 és 9 órakor

Az éjszaka lovagja DON JOSE MOICA

egyik legjobb filmslágere.

Partnere: Mona Maris

Pazar kiállítás, zenés, romantikus kalandorfilm.

Műsorán kívül: FOX világhírű.

Helyárak: 10 és 12 lejt.

— Mindenkinél legyen gázálarca, ezt követeli a „Lancet” című angol orvosi szaklap. A lap ugyanis egyik legutóbbi számában a légi gáztámadással foglalkozik és kiemeli, hogy a legveszedelmesebb gáz a mustárgáz, amelyet bombákban porlasztott felhő vagy zápor alakjában lehet a földre zudítani. Szakértők véleménye szerint egyetlen repülőgéppel 40 tonna mustárgázt lehetne Nagy-Londonra bocsátani. A gáz az alsó légkörben 4-6 napig mozdulatlanul fekszik és így módon London népét elég könnyen ki lehetne irtani. Az orvosi szaklap követeli, hogy a lakosságot lássák el gázálarccal. Így lesz hovatovább közszükségleti cikk a gázálarca. Nem is lehet majd nélküle az embereket elképzelni és a vegyi gyárak gázüzlete, a hadfőszerező gyárak ágyüzlete mellett így lesz majd nagy üzlet a gázálarcgyár.

Fekete Mihály az ezermester

Ha valahol, úgy leginkább a színpadi művészet terén érvényesül az a régi magyar közmondás: „Kiki a maga mesterségét folytatja”. S színigazgatónak és színpadi rendezőnek különösen olyan emberek valók, akik tökéletesen értik a mesterségüket és nemcsak elméleti, hanem gyakorlati tudásuk is a színpadi pályára predesztinálja őket. Élénken tapasztalhatjuk ezt Fekete Mihály és Ihász Aladár népszerű színtársulatának előadásai alkalmával is, amelyek mind a hivatott színpadi mesterség jegyében folynak le. Aho! a direktorok nem számító tiszteletberek, vagy irodalmi klikk eszközei, hanem vérbeli művészek, akik vérbeli színészekből álló társulatukkal nemcsak anyagi, hanem erkölcsi sikerre is pályáznak. Megérzi ezt a szigorú de hálás lelki kolozsvári közönség is, talán azért is tünteti ki a Fekete-Ihász színtársulatot jóindulatának és szeretetének őszinte jeleivel.

Ezt az elismerést Fekete Mihály és Ihász Aladár társulata már csak azért is megérdemli, mert szükség anyagi eszközökkel de valódi művészlelkességgel végzi kulturális hivatását. Különösen a vidéki turné alatt bizonyították be Feketéék, hogy a kultúrának igazi apostolai. Ha nem is utaztak éppen „az apostolok lovain”, de apostoli türelemmel maguk végezték a színházi adminisztrációt, technikai munka és egyéb előkészületi fázisok teljesítmények legnagyobb részét. Így például legutóbb Gyulaférváron egy új darab bemutatására 12. mondd tizenkettő óra alatt állították elő a premier diszleteit s az alkalmi színházi festők és festőnők lázas buzgalommal reggeltől estig megfestették a bemutatón padonatua diszleteit, amelyek este már ott ragyogtak a színpadon a gyulaférvári ócska, kopott diszletek helyett. Maga Fekete Mihály, a kiváló művész és színigazgató és Ihász Aladár főrendező-igazgató is egész nap úgy dolgozott az előkészületi munkákon, mint egy egyszerű technikai alkalmazott. Fekete Miska valóságos ezermester, aki színpadon kívül is mindenhez ért, minden mesterséghez még talán a kádársághoz is...

Mindezt az igazság kedvéért hozzuk a közönség tudomására, amely nem láthatja a fázisok színpadi előkészületeit, de lelkes tapsal és zsufolt házakkal honorálja Feketéék kolozsvári előadásait azokért a nagy sikerért, amiket a derék társulat ez uttal is aratni fog szombati előadásától kezdve. (Bonciás.)

— Próbálja meg talp- és bőrszükségletét Kozák István bőrtüzetében. Cal. Reg. Ferdinánd 25. (főpostával szemben) beszerezni. A legtartósabb minőségben, olcsó napi árban vásárolhat.

Stat (4 és 8%)

Registru Personal
Registru Special

és a globális adót helyettesítő táblázat (Supra cotă).

Beszerezheti: Borosnál

Belső kényszerkölcsonnel segítsen az állam az önhibájukon kívül bajbajutottakon!

Zugjon a rengeteg!

Hárommillió bankbetétes, magánhitelező érdekében szólaljon meg a sajtó, az alkotmányvédő közjogi pártok lelkiismerete, elsősorban az Országos Magyar Párt, mert magyar intézmények, intézetek száz százalékban vannak legsúlyosabban érintve.

Árvák, elagottak, özvegyek, öregek, megrokkantak, nehéz kenyérgondokkal küzdő családfenntartók, munka és keresetnélküli kisiparos tőkésék, évtizedeken át verítékekkel gyűjtött tőkéjük jövődelméből eddig élő, most nyomorba taszított urinők, szabadfoglalkozáson levő, de most súlyos anyagi gondok között tengődő orvosok, ügyvédek, mérnökök filléreit fenyegeti a RÉM, a pusztító orkán, mely könyörtelen száguldásban áldozatokat követel, csak nem mindennek feláldozását követeli. Az emberi munkának évtizedes gyümölcsét a takarékos munkás, törekvő, állam és társadalmi rendért küzdő, az állam és társadalmi élet egykor legszebben ivelő pillérjeitől, a tőkés osztálytól a kenyeret, megélhetést, munkát, munkalehetőséget, ipart, kereskedelmet nyújtó tőkéitől, nem kevesebbet követel a válság, mint az életet, a szabadságot.

Az örvény kavargásában száz ezreit a családfenntartóknak fenyegeti elnyeléssel, sodorja, taszítja a nyomorba. A világ legsúlyosabb katasztrófája itt zajlik le. Ma még fel nem mérhető mélységben ha gyorsan, nagyon gyorsan minden politikai és pártprogramot megelőzve, nem történik rendkívüli állami intézkedés, ha nem nyúl ki sürgősen a mentőkéz, mely az élet lajtorjájáról le sodort embert felemelve, hogy ennek homlokáról letörölje a verítéket. Rettenetes még annak elgondolása is, hogy megszerzett tőkéik a tulajdonosok akarata és ténykedése nélkül kallódjanak el.

Igaz, mondják: történelmi időket élünk! Ez közhely. A történelmet is emberek csinálják és

írják. de e század jelen nemzeti sége szavatol a történelem ítélőszéke előtt az utódoknak, a nap történéseiért. Most azért, mert az állami hitelrendezés kezdetétől, 1931 novemberétől megdermedt a közélet, a szabad tőke történelmi hivatása vált semmivé. Az emberi életbe idézett szegénységben, püspökségek, egyházak, iskolák, alapítványok, papiözvegyek és árvák alapjai, árvaintézetek, kulturális célokat szolgáló civilizáció, haladást, emberbaráti hivatást szolgáló tőkének metaforikusan szép, csillogó palotája dől romokba!

Hárommillió hitelező tőkés, intézmény, intézet kell átélje az időt a kor nagy fájdalmával, mely egyetemességével túlhaladja az elképzelhető legnagyobbat, mely az emberiséget érte.

Külföldön is volt és van súlyos gazdasági válság! Az állam azonnal segítségére ment a tőkésnek. Roskadózó bankokat, majdnem eltemetett vállalatokat, intézményeket menti meg, életképessé tette azokat. Régi vállalatokat hívott életre, nemcsak emberbaráti kötelességből, hanem első sorban azért, mert azok évtizedeken át a közterhek viselésében a legnagyobb részt vállalták! Legnagyobb mértékben járultak az állam személyi és dologi kiadásaihoz. Megértették, hogy feltétlenül állami érdek, hogy az adó fizető vállalkozások, intézetek életképesek legyenek, hogy feltétlenül államérdek a tőke szabadsága s hogy az államnak szüksége van arra a mérhetetlen támogatásra, melyet a szabad tőke által táplált intézmények és intézetek az államnak nyújtottak.

Mozduljon meg a rengeteg! Szólaljon meg a sajtó, a szabadpártok lelkiismerete. Az állam csak töredéket juttasson vissza a gazdasági élet feltámasztására a pénzintézeteknek az állam pénztárába befolyó tőkéből, abból az óriási áldozatból, melyet a tőke által táplált intézmények és inté-

zetek az államnak adóba befizettek.

Családi, emberi sorsok, a társadalom, az állam jövő problémái összefüggésükben követelik a gyors megoldást. Az országlásban fel kell törjön a szunnyadó lelkiismeret: közéletünk irányító teljesíték kötelességeiket az emberi javak megmentéséért, a kultúráért, a civilizációért, a szebb és jobb jövőért, a jövő generációért!

Jöjjön az áldást hozó eső! A gazdasági élet szárazságában az állam termelő, termékenyítő, teremtő, éltető munkája. Az állam hívja életre a lelkiismeretes kis pénzintézeteket! Ezeket át kártalanítsa a hibájukon kívül rendkívül súlyos helyzetbe sodort bankbetéteseket. Nyuljon az állam a nemzeti vagyonhoz, belső kényszerkölcsonnel! Ennek fedezetét nyújtanak a bankbetétesek, magánhitelezők, kisiparosok, kereskedők, vállalatok, intézmények, egyházak, a válságban súlyosan érdekeltek, különösen az erdélyi pénzintézetek, melyeknek 98 százalékát ítélte halálra az idő, mindazok, akiket elnyeléssel fenyeget az örvény, akik e pokolból szabadulni akarnak.

Dr. Papp Bogdán

MEGRAGASZTUNK

Indent
ETALFIX-el
"HARTIA"
Reg. Maria 18.

Jó könyv, olcsó áron!

Dickens: A Pickwick club 2 kötetben	60 L
Dickens: Kis Dorrit 3 kötetben	99
Gogoly: Holt lelkek	33
Dumas: A három testőr 2 kötetben	48
Anatole France: Fehér könyv	40
Shaw: Ember és felsőbbrendű ember	55
Juhász: A világirodalom élettörténete	55
Barbusse: Erő	30
Nemirovsky: A milliomos Golder	30
Lengyel: A boldog város	30
London: A tizen napsugár	60
London: A Mayák kincse	60
London: Mélység	30
Hobson: Egy új világ problémái	24
Laczkó: Szent Iván tüze	30
Lewison: Az örök sziget	60
Pontoppidán: Szerencsés Péter 2 k.	60
Fink: Elhes vagyok, vászonkötésben	68
Róth: Hiób, vászonkötésben	68
Farkas: A magyar irodalom története, vászonkötésben	68
Eckhárt: Magyarország története, vászonkötésben	68
Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés, vászonkötésben	36
Dickens: Twist Olivér, vászonkötés	36
Poe: Tul életlen és halálon, vászonkötésben	36
Dumas: A kaméliás hölgy, vászonkötésben	36
Báró Kemény: A rajongók 2 kötetben, vászonkötésben	72
Prévost: Manon Lescaut	36
Eötvös: A nagy per 3 kötetben	99
Br. Eötvös: A falu jegyzője 2 k.	80

Vidékre csak a pénz, vagy bélyeg előzetes beiktatása mellett szállítunk. Egyszáz lejen felüli megrendésnél portómentesen.

Cultura

könyvkereskedés Cluj, Str. Memorandului 4. az udvarban.

Megnyílt
az Opera-Mozgó
Szezonnyitó premier:

A TILTOTT DAL DON JOSE MOICA

legujabb világlágere

Mona Maris Conchita Montenegro

Pazar kiállítású hawaii operett tele zenével, dalokkal és exotikus ritmussal. Műsoron kívül: Fox világhírű és amerikai burleszk.

Helyárak: Lei 10 és 20.

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Braziliától Stuttgartig - nem egész 3 nap alatt

A postát szállító repülőgépjáratok után jövőre bevezetik a légi személyszállítás is

Hónapok óta rendszeres légi járatokat bonyolítanak le a német Lufthansa repülőgépei Európa és Dél-Amerika között. A nagyközönség általában nem vett még tudomást erről a menetrendszerű légijáratról, jóllehet a repülőgépek a legnagyobb pontossággal közlekednek. Ennek főként az az oka, hogy egyelőre csak leveleket és kisebb postacsomagokat szállítanak az óceán fölött szálló gépek Európa és Amerika között, azonban, ha az idén meglesznek elégedve a tapasztalatokkal, jövőre már a személyszállítást is bevezetik.

A Lufthansa repülőgépei Németországból Dél-Amerikába röptetik a postát és az Atlanti Óceán fölött két részletben teszik meg az utat. Az Atlanti Óceán közepén lehorgonyoztak egy nagy tengeri hajót, a Westphalant, amely azóta repülőgép-anyahejőül szolgál. A Lufthansa aeroplánjai leszállanak a Westphalen fedélzetén, ahol már indulásra készen várakozik egy másik gép, átveszi a postát és nyomban tovább indul Brazília felé. Az Európa-Amerika közötti légiközlekedés nagyszerűen bevált és még a eredményeket is meghaladták az idáig szerzett tapasztalatok.

A Lufthansa járata most új rekordot állított fel a 900 kilométeres utvonalon. A postát Braziliából Németországba nem egészen három nap alatt szállították, ami abszolút rekordot jelent ezen az utvonalon. Az első repülőgép a braziliai Natalban reggel negyed tízkor szállt fel és estére érte el az óceán közepén várakozó Westphalant, amelynek fedélzetén már ott állt a másik repülőgép, hogy továbbvigye a postát. Ez a gép egész éjjel utban volt Afrika felé és szerencsésen leszállt az angol birtokban levő Gambia fővárosában, Bathurst-ben. Innen egy harmadik repülőgép vitte tovább a délamerikai postát és ez Sevillában szállt le. Spanyolországból azután egy negyedik repülőgépre tették át a délamerikai leveleszsakokat és ez a harmadik napon, valamivel reggel 9 óra előtt, szerencsésen elérte a stuttgarti repülőteret.

Németországban Stuttgart a délamerikai légijárat végállomása és itt osztják szét a postát az egyes városok felé. Pillanatok alatt szortírozzák a leveleket és innen is repülőgépek viszik to-

vább a légi küldeményeket. Miután az idén tavasszal a német belföldi légi járatok is nagyon meggyorsultak, a délamerikai repülőgép Stuttgartba való érkezése után két és negyed órával már berlinben vannak az oda címzett levelek és a tempelhofi repülőtéren készenlétben álló motorbiciklis küldöncök felórán belül kézbesítik is a Dél-Amerikából három nap alatt érkező légi küldeményeket a címzetteknek.

Érdekes összehasonlításképpen felemlíteni, hogy ma a leggyor-

sabb óceánjáróknak is négy és fél napjukba kerül az Európa-Észak-Amerika közötti tengeri út, jóllehet ezek a hajók nem a sokkal távolabb fekvő Dél-Amerikába, hanem csak Newyorkba viszik utasaikat és a postát. Ha tekintetbe vesszük, hogy az utolsó európai kikötő, Cherbourg, még tekintélyes távolságban fekszik Berlintől, tisztában lehetünk azval, hogy milyen nagy jelentősége van az Európa és Dél-Amerika között lebonyolított rendszeres légi járatoknak.

Halott, aki kártérítési pert indított súlyos testisértés miatt

Rendkívül különös pör került tárgyalásra a napokban az egyik csikágói törvényszék előtt. A pörnek szinte fantasztikus előzményei vannak.

Egy hivatalnok meghalt és a holttestet krematóriumba készülték szállítani, hogy elhamvasztás. Az átszállítás során egyik mellékucából teherautó rohogott ki, amelynek a sofförje későn fékezett és így a halottaskocsit felborította. A kocsiból a koporsó nagy robajjal hullott az uttestre. A járőrök rémülmé, megdöbbenve látták és hallották, hogy a koporsóból, amely szilánkokra hullott, kikászolódik a „holttest” és jajgatva, alaposan káromkodik.

Az történt, hogy az összeütközés következtében a tetszhalott hivatalnok magához ért és a karambol következtében eltörte a jobb lábát.

Az autóbaleset következtében feltámadt halott kártérítési pert indított a teherautó sofförje ellen

A sofför a bíróság előtt magából kikelt hangoztatta, hogyha ő nem lett volna és az összeütközés meg nem történik, akkor minden valószínűség szerint elégetik a krematóriumban a tetszhalottat, aki annyira hálátlanul mutatkozik, hogy most őt perbe szelítse. Ezzel szemben a tetszhalóból az életbe visszatért hivatalnok azzal érvelt, hogy a krematórium orvosa bizonyára észrevette volna, hogy csak tetszhalott és még idejében megakadályozhatta volna az elhamvasztását.

Erre a sofför új érveléssel állt elő. Arra hivatkozott, hogy a panaszos abban időben, amikor a baleset történt vele, csak holt test volt és mint holttest egyáltalán nem jogosult pert indítani. A sofförnek ez az okfejtése annyira meglepte a bíróságot, hogy a tárgyalást félbeszakították és a sofför által felvetett elvi kérdés fölért a közeljövőben fognak dönteni.

„Feltámadt” egy angol háborús emlékmű alá temetett hősi halott

Londonból írják: Egy barátságos angol falucska lakossága különös problémával áll most szembe. Mint a többi angol község, Goole is háborús emlékművet állított fel, amellyel a falu világháborúban elesett hőseinek dicsőségét akarja örök időkre hirdetni. Az emlékmű alá egy hősi halott csontjait temették, miután Angliában nem az ismeretlen katoná-

nak szoktak emlékeket állítani, hanem egy-egy elesett hős holttestét helyezik örök nyugalomra az emlékművek alatt. Így van ez Londonban is és ugyanez volt a helyzet mostanáig Goole-ban. Tizenöt év óta áll a hősi emlékmű Goole-ban és a talapzatról aranybetűk hirdetik James Crowley közvitéznek, a 49. tüzezered elesett hőseinek dicsőségét.

Focus

SZABADALMAZOTT
POLYTONÉGO
CSERÉPKÁLYHA

12 kg. fa
1 napra
bőven elég a
fűtéshez
80-200 m²
szobához

TURI
KÁLYHÁSMESTER

STR. OTETULUI 5. TELEFON: 144

James Crowley az ezredparancsnokság és a londoni külügyminisztérium hivatalos jelentései szerint még 1917-ben elesett az arrasi csatában. Özvegye megsíratta, a falu meggyászolta és Crowley gyerekei abban a hitben nőttek fel, hogy apjuk is, mint annyi millió angol katona, hősi halált halt a világháborúban. Tizenhét év múlt el azóta és a falucska lakói lessanként már meg is feledkeztek Crowleyról, amikor most egyszerre „feltámadt” a goolei háborús emlékmű alatt nyugodó halott, vagy legalább is kiderült, hogy másvalaki alussza örök álmát a goolei emlékmű alatt.

Mint kiderült, az arrasi csatában a németek elfogták Crowleyt és egy poroszországi fogolytáborba internálták. Néhány heti fogság után az angol katona szökési kísérletet tett, de tetten érték és hét évi börtönre ítélték. Ebből öt esztendő ki is töltött és azután a németek visszaküldték Angliába.

Már évek óta dolgozott Goole határában a halottnak hitt ember amikor egy ismerőse szembe találkozott vele. Amikor egyre több jelentés érkezett arról, hogy Crowley életben van, felkereste egyik nővére is, akit a holtak hitt Crowley rögtön felismert, keresztnevéen szólított és megkérdezte tőle azt is, hogy mit csinál a kisgyerek, akinek a keresztnevét szintén tudta.

Most már nem lehetett többé kétség aziránt, hogy a halottnak tartott ember életben van és Goole háborús emlékműve alatt egy más hősi halott csontjai porladnak. Crowley visszatért családjához és miután felesége szerencsére nem ment másodszor is férjhez, boldogan élnek, viszont a falucska vezetésének nagy gondot okoz, hogy mit csináljanak már most az emlékművel?

Hirdessen
a „JÓESTÉT!”-ben

Besztercei cserépkályhák

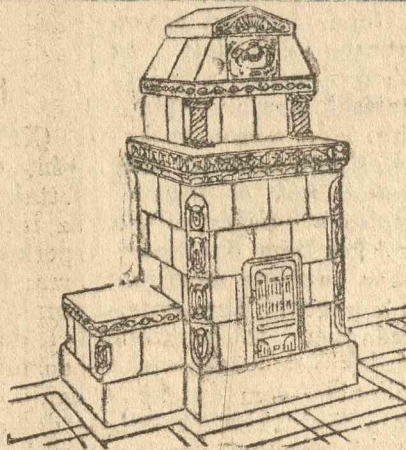
kandallók, takaréktűzhelyek, nagy választékban, minden színben, a legújabb modellekben minden nagyságban kaphatók

Adorján Dezső kályhás-mester

Cluj, Strada Surda 13. — Telefon: 953.

Ajánlom a saját találmányu gyors melegítőt, melyet 2 évi kipróbálás után hozok forgalomba, ami kevés fával, azonnal és gazdaságos meleget fejleszt. Felszerelhető úgy új, mint régi cserépkályhákba. Ezen gyors melegítővel a meleg százszázalékos kihasználása és sok fa megtakarítása érhető el. — Elváltalom régi kályhák, kandallók, takaréktűzhelyek átalakítását, átrakását, javítását a legjutányosabb árak mellett.

Tekintse meg nagy mintaraktáromat, vételkötelezettség nélkül!

Pünkösdi emlék:...

Husz éve várják haza a hős katonát, aki fiatalon, önként és nótaszóval állott a menetszázadba, dicsőségesen harcolt és eltűnt

Az alábbi cikk megírásának tulajdonképeni célja az lenne, hátha sikerül, a volt bajtársak között, a háboruban eltűnt bátyámról valami bizonyosat megtudni. Bihari Józsefnek hívják, az akkori 21. h. gy. e. hadapródormestere, eltűnése pillanatában, 1916 júniusában már zászlós, vagyis hadnagy volt. Ez is egyik formája a sikertelen próbálkozásnak.

(KOLOZSVÁR.) Piros pünkösdi ünnepe mindig könnyeket varázsol a szemembe, mindig felébreszti bennem a multat a maga szomorú valóságában...

Kis gimnázista voltam. A gyilkos háború már egy éve dult, az uccák tele voltak rokkantakkal és sebesültekkel, kevesebb és kevesebb torok éltette már a háborút, csupán bennünk, kis diákokban élt még a harci vágy s átkoztuk a sorsot, hogy nem ölhetjük fel magunkra a csukaszürkét nem mehetünk ki a harcmezőre s nem onthatjuk ki a hazáért a vérünket.

Pünkösdi. Délben ebédhez készültünk. Az ablak alatt egy katonaruhás férfi alakja bukkant fel. Nyílt az ajtó s azon vadonatúj csukaszürkében a nálam alig öt évvel idősebb bátyám lépett be.

— Szent Isten, hogy mertél katonaruhába öltözni, — sikoltott fel édesanyánk.

— Mától kezdve katona vagyok. Elég volt az iskolából, elég volt a könyvekből. Erős, egészséges vagyok, én is megállom a helyemet a többi között.

— Még nem vagy katonaköteles, most töltötöd csak a 17. évet.

— Önként jelentkeztem. Megígértém, hogy a bizonyítványomért már katonaruhában jelentkezem.

Anyám sirvafakadt. Apám szemében is felcsillant egy legördülési készülő könnycsepp. Nagyon nyomott volt a hangulat. A család érintetlenül vitte ki a szobából az ebédet.

Egy évvel később újra szomorú pünkösdi virradt ránk. Itthon volt a bátyám, súlyos sebesülten, betegen. A fehér kórházi ágyon fiatal szervezete viaskodott az élettel. Zubbonya mellén alig fértek a kitüntetések, gomblyukában szerényen húzódott meg a vaskezeszt, szolgálati lapján ekkor már három sebesülés volt elkönyvelve. Az utolsó sebesülés súlyos volt. Ekkor kezdtem öntudatra ébredni, ekkor kezdtem megérteni, mi is az a háború. Nem érdekelt a székrenyben felakasztott kard, nem érdekelt a szebbnél szebb medálionok, nem érdekelt semmi, csak a többiekkel együtt visszafajított könnyekkel aggódtam testvérem életéért.

Hosszu hetek után a fiatal szerszemet legyőzte a kór, legyőzte a srappelgolyók romboló hatását. Az orvosok osodával határosnak tartották a felépülést. Telt az idő. Egyik hét futott a másik után. A harctérről újra jöttek a rózsaszínű tábori lapok.

— Nincs semmi bajom... pihenőben vagyok... kineveztek hadapródormesternek... nem sokára zászlós leszek... közeledik a hadnagyi kinevezésem...

Újra felébredt bennem a kalandvágy. Elfelejtettem a kórházban látottakat, újra irigyletem a bátyámat, aki fiatal éveit ellenére rohamosan halad előre a ranglétrán.

Azután újabb pünkösdi jött. Ezúttal is szomorúságot hozott. Pünkösdi ünnepén érkezett vissza a frontról az első levél azzal, hogy a címzett eltűnt. Másnap már a többi lapok is visszaérkeztek. Piros ceruzával volt a lapokra írva: „Harctéri értesítés szerint a címzett eltűnt.”

Szüleim egyik napról a másikra megöregedtek, házunkba beköszöntött a szomorúság, a bánat.

Minden összeköttetést felhagytunk, hogy valami bizonyosat

megtudhassunk. Reménykedtünk, hátha csak elsődorodott a harctéri zürzavarban, talán újra megsebesült.

Talán... Isten tudja hányféle lehetőséggel próbáltuk biztatni magunkat.

Hetek múlva nagy, sárga hivatalos borítékot kézbesített a posta. A borítékon cégjelzés helyett a vöröskereszt. Felbontottuk. A levél újabb tápot adott a reményhez. A vöröskeresztgyesület megállapítása szerint a bátyám orosz fogságba esett. Újra reménykedtünk, újra vártuk az életielt.

Azóta két évtized telt el. Véget ér a gyilkos háború is, mindenki hazatért, hogy előről kezdje a robotot, csak nálunk maradt üresen egy teríték az asztalnál, csak mi vártunk valakit állandóan, aki még nem tért vissza. Két évtizede mindnyájan reménykedünk, hogy egyszer beállit. Talán ma, talán holnap, a jövőhéten, jövőre... s így telnek a hetek, a hónapok s az évek. Évről-évre reménykedünk, várunk és egyre csalódunk...

Bihari Miklós.

Mekkora a látható világ

A fény terjedésével abból a mérhetetlen térségből, amelyet világnak nevezünk, egyre növekedő gömbalaku tér válik láthatóvá. A csillagászati tudomány mind fejlettebb eszközével igyekszik tényleg meg is látni ezt a matematikusok által kiszámított mindenséget. A fölfedezésnek egyik legfontosabb munkaterülete a kaliforniai wilson-hegyi csillagvizsgáló, amelynek óriási távcsövével egyre nagyobb tért hódítanak meg.

Londoni híradás szerint Edwin Hubble csillagász a Mount Wilson csillagdjában végzett megfigyelései alapján érdekes adatokat közölt a látható világegyetem terjedelmére és tartalmára vonatkozóan. Hubble szerint

a világ átmérője 6000 millió fényév, vagyis az a távolság, amelyet a fénysugár 6000 millió év alatt fut be. A fény sebessége másodpercenként, tudvalevően, 300.000 kilométer.

Hubble szerint a világűrben 500 billió ködfoltegység foglal helyet, amelyek mindegyikének fényéve mintegy 80 milliószor és a súlya legalább 800 milliószor nagyobb, mint a mi naprendszerünk napjé. A ködfoltok egyenletesen gyorsuló sebességgel távoznak a földtől és egymástól és ez a sebesség másodpercenként 30—40.000 mérföldre becsülhető. Az eddig fölfedezett legtávolabbi ködfolt távolsága a földtől 450 millió fényév.

Miért csak a magánvállalatokra terjed ki a munkatörvény hatálya

Az állami alkalmazottakat korlátlanul lehet dolgoztatni

(KOLOZSVÁR.) A munkatörvény életbeléptetésekor felállították a munkakamarákat is. Ez az intézmény a munkaügyi inspektorátussal karöltve vigyáz arra, hogy az alkalmazott, vagy munkás akár egy perccel is többet dolgozzék, mint a törvényben megállapított nyolcórás munkaidő. A munkatörvény vigyáz a dolgozó osztály érdekére s a legkisebb kihágás esetén példás büntetésben részesíti a munkaadót.

Ez a törvény nagyon üdvös és nagyon helyes. Azonban ennek a törvénynek is van egy nagyon súlyos szépséghibája, amely furcsa beállításban mutatja meg a törvényhozókat. Ugyanis ezt a törvényt a magánvállalatok részére hozták. Vonatkozik a gyárakra, üzemekre, kereskedőkre iparosokra s minden más kategóriára, csupán egyedül az államra nem. A törvényhozók az álla-

Május 19-én

(Pünkösdi szombatján) nyílik meg ujonnan az

ORIENT-KERT

(volt Zajzon) C. Moșilor. Elsőrendű italok, izletes konyha, szolid árak!

Sigmond Büffé, Elsőrendű zene!

mot mentesítették a törvény szankciói alól.

Ha a kereskedő üzletében záróra után öt perccel ott találják az alkalmazottat, azonnal kiadják a pénzbüntetést. Az állam hivatalokban, főleg az adóhivatalban a tisztviselők reggel 7-től rövid ebédidővel, este 11-től 12-órásig, sőt még tovább körmölnek íróasztalaik mellett, anélkül azonban, hogy valaki is tudomást venne túlórázásairól, vagy pedig törvényileg szabályozná a munkaidéjükét. Ugyanilyen formában túlórázhatnak az állami működés helyek munkásai is. Sőt, a trafikok, amelyek a dohányeladással az állampénztárnak csinálnak forgalmat, a nap bármely szakától bármely szakáig nyitva tarthatnak, ott tarthatják személyzetüket, anélkül, hogy a munkatörvény kérdéses paragrafusai vonatkoznának rájuk.

Ez valahogy nincsen rendben. Vagy van munkavédelmi törvény s az egyaránt vonatkozik az összes kategóriákra s így természetesen magára az államra is vagy pedig, ha az állam, amely életbeléptette azt a törvényt, saját magát kivételnek tartja, úgy nem szabad a magánosoknál sem szigorúan ragaszkodni a törvény paragrafusaihoz.

A munkavédelmi törvény a munkásság szempontjából nagyon üdvös és nagyon helyes, de ebben a formájában nem igazságos. Az illetékeseknek oda kell hatni, hogy ezt a törvényt sürgősen terjesszék ki az állami intézményekre is, mert csak ha az állam jó példával járt elől, lehet megkövetelni százszázalékosan a magánvállalatoktól a törvény szigorú respektálását.

— Tömeggyilkosság határátlépés miatt. Szófiából jelentik, hogy a Digili Kailik mellett történt határátészaki kísérletnél két nő, egy férfi és két gyerek esett a bolgár határőrök fegyverhasználatának áldozatául. Az erről szóló jelentés hozzátesszi, hogy „a románokat külföldről izgatják arra, hogy bolgár területre szökjenek.” s vajjon honnan eredt a téboly, amely fegyveres embereket készítet és utasít arra, hogy gyermekeket és felnőtteket öldössenek le azért a „nagy bűnért”, hogy a határon át akarnak kelni?

Fontos, hogy képéhez találó keret legyen. Rámaujdonaságot olcsón

„PAX”-nál

veheti — C. Mareschal Foch 6. (volt C. Victoriei.)

Állandó képkiállítás!

Cenzurat